

NAŠ DRUŽBENI SISTEM ZDRUŽUJE VSE SILE

Sinoči so Američani poslušali odgovore predsednika Tita na vprašanja urednika ameriške radiotelevizijske družbe CBS

Beograd, 30. jun. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je dal med svojim nedavnim bivanjem na Brionih intervju za ameriško radiotelevizijsko družbo CBS, ki ima v svojem programu predvideno, da ga bo oddajala danes ob 21. uri po jugoslovanskem času.

V dolgem pogovoru z ameriškim televizijskim in radijskim komentatorjem Edwardom Murrowom, reporterjem televizijske družbe CBS je predsednik Tito odgovoril na več vprašanj o naši državi in raznih problemih mednarodnega pomena.

Uvodni del pogovora, ki naj gledalcem pokaže predsednika republike in splošno podobo otoka, na katerem preživijo vsako leto nekaj časa v delu, na počitku ali na zdravljenju, se je nanašal na Brione ter na njihovo daljino in bližnjo zgodovino. Potem so sledila druga za drugim vprašanja in odgovori med utrudljivim filmskim snemanjem, ki je trajalo kakor štiri ure in ki mu je nekaj časa prisostvovala tudi soproga predsednika Tita.

Različna so le pota in metode

»All so med jugoslovanskim in sovjetskim sistemom tudi kakšne različice?« je vprašal ameriški publicist.

»Razlike so,« je odgovoril predsednik Tito, »čeprav niso posebno velike. Mi imamo isti cilj — izgradnjo socializma — samo pota oziroma metode za uresničenje tega cilja so različne. Mi smo začeli n. pr. že pred več leti decentralizirati upravljanje tako v gospodarskem kakor tudi v administrativnem oziru. Ena izmed posebnih značilnosti našega sistema je, da smo tovarne izročili delavcem v upravljanje. Upravljali smo tudi komune, uresničili novo notranjo administrativno organizacijo... Skratka so različice, ki izvirajo iz naših specifičnih pogojev, drugačnih od njihovih.«

Sedmi kongres ZK bo važen za naš razvoj

»Letos jeseni,« se je glasilo drugo vprašanje, »bo vaš partijski kongres, prvi po kongresu 1952 v Zagrebu; ali je moč pričakovati, da bo prišlo kot sad tega kongresa do nadaljnje decentralizacije in da bodo dobili delavci večjo pobudo?«

Predsednik Tito je odgovoril: »Kongres, ki bo jeseni, sedmi kongres naše Partije, bo važen za naš notranji razvoj. Na njem bomo analizirali ves proces razvoja od šestega do sedmega kongresa, in sicer tako naš notranji kakor tudi zunanje politični razvoj. Seveda je treba dati temu razvoju tudi določene teoretične formulacije... Kongres bo prav tako važen, ker bomo na njem sprejeli perspektivne sklepe glede nadaljnega razvoja.«

Zagovarjamo načela koeksistence

»Kako bi lahko opisali sedanjo jugoslovansko zunanjo politiko?«

»To je težko kratko povedati. Naša zunanja politika je znana. Mi nismo v nobenem bloku, mi zagovarjamo načela koeksistence. Kadar pa je treba našo zunanjo politiko opisati, jo analizirati ter pojasniti vse naše stališče, tedaj mora biti to, kajpak, v skladu z našo željo, da ne zaostriamo odnošajev z nobeno stranjo.«

»Ali je vaša politika nevidjučevanja v bloke podobna politiki vaših prijateljev, U Nuja in Nehruja?«

»Da, podobna je.«

VREMENSKA NAPOVED

za ponedeljek, 1. julija

Pretežno jasno, povečana oblačnost v popoldanskih urah. Temperatura ponoči med 15 in 17, v Primorju okoli 20, najvišja dnevna med 25 in 30 stopinj C.

Stanje vremena:

Področje visokega zračnega pritiska nad srednjo Evropo polagoma slabi, v višinah se doteka v te predele tople zračne mase in vzdržujejo lepo vreme.

Kljubovali smo s podporo naših narodov

»All so bili po letu 1948 trenutki, ko je predsednik menil, da bi utegnili Rusi uporabiti silo proti Jugoslaviji?«

»Kakor vzamemo. Položaj je bil zelo težaven. Bil sem nekako izgubil zaupanje in zdelo se mi je, da je Stalin zmožen vsega. Seveda so bili tudi nekateri elementi, ki so nam govorili, da moramo biti oprezní.«

»All je položaj, ki je nastal po letu 1948, prispeval k odstranjevanju starih nasprotij med Srbí, Hrvatí in drugimi narodi ter h kretni notranje enotnosti?«

»Da, to je nekoliko vplivalo tudi na še čvrstejšo strnitve narodov Jugoslavije. Vsi naši narodi so takrat popolnoma in enodušno podpirali našo politiko, ta-

mer, ki se je pripetil ondan, ko so bili pri nas švedski novinarji. Eden izmed njih me je vprašal, ali bodo spet oživele druge politične stranke, ko bo odmrta Komunistična partija. Razume se, da nam zveni smešno, ko nam postavijo takšno vprašanje, ker to pomeni, da človek, ki tako vprašuje, našega razvoja sploh ne razume. Na srečo vidimo zadnje čase čedalje več razumevanja za tisto, kar se dogaja pri nas.«

»All to pomeni, da predsednik ne vidi možnosti dvostrankarskega sistema v Jugoslaviji niti v daljni perspektivi?«

»To je nemogoče, ker je nastal pri nas po vojni docela nov položaj. Mi imamo socialistično zvezo, Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije, nastalo iz Ljudske fronte, ki je obstajala med vojno in po njej in ki je bila naša glavna politična moč za razvijanje naše borbe. V njej so bili pristaši raznih političnih strank. Po vojni se je spreminila v splošno zvezo, v združenje jugoslovansko (Nadaljevanje na 3. strani)

USPELA ZAKLJUČNA PRIREDITEV I. SLOVENSKEGA FESTIVALA TELESNE KULTURE

Pregled množičnosti, dejavnosti in zdravja naše mladine

Tovariš Tito je izjavil, da je zadovoljen z uspehom festivala

Ljubljana, 30. junija.

Zaključna prireditev prvega festivala slovenske telesne kulture je bila takšna, kot zasluži njeno ime in njen namen. Pogled na prepoln stadion gledalcev in tekmovalcev v živopisnih oblačilih z zastavami in prapori je nudil veličastno in nepozabno sliko.

nenehoma se menjajočih scen in vtisov v neko zapovrstje. To je bil še naprej kaleidoskop.

Ko je bilo vse igrišče v praporih, so prenesli mladinci preko njega razpeto zastavo, ki je kmalu nato ob zvokih himne ob tihem, toda veličastnem pozdravu 25.000 glave množice ponosno zaplapolala na visokem jarbolu.

pinah. V lepem gibanju so prikazale rajanje deklic.

Za spremembo so poskrbeli atleti. Nastopili so najboljši iz vse Slovenije, predvsem pa iz Ljubljane. Mnogi gledalci še niso videli, da se znajo naši športniki tako boriti. Stanko Loriger je v teku na 100 metrov izenačil državni rekord z rezultatom 10,5 se-

»Nadaljujte začeto pot!«

Po končanem nastopu je predsednik republike na vprašanje, kaj meni o I. slovenskem festivalu telesne kulture, odgovoril novinarjem, da je zelo zadovoljen in srečen, da je imel priložnost prisostvovati temu festivalu. Presenečen je nad množičnostjo športa v Sloveniji in meni, da je slovenski šport na pravilni poti, če bodo vse panoge vedno tako skupno delovale in da ne bodo razdeljene v razne organizacije, ki nimajo stikov druga z drugo. Festival je po mnenju predsednika republike koristno vplival predvsem na mladino. Maršal Tito je tudi dejal, da ima šport v Sloveniji že precej izkušen in lepo tradicijo v nekaterih panogah ter se odlikuje z različnimi oblikami, izmed katerih so bile nekatere doslej njemu še neznane. Festival je pokazal veliko novih oblik predvsem v pionirskih vajah. Ta pestrost pa zelo koristno vpliva na mladino.

Na koncu je predsednik republike dejal, da naj v Sloveniji nadaljujejo pot, ki so jo začeli in da naj bo šport čimbolj množičen. »Čestitam vam za to, kar ste doslej dosegli ter želim vsem mladim športnikom veliko uspehov v nadaljnjem delu,« je dejal predsednik republike zbranim novinarjem.

Priletelo je letalo, s katerega se je vrigel v globino padalec s pozdravi in čestitkami festivalskemu prireditvenemu odboru in vsej sodelujoči mladini.

Najprej so se predstavili pionirji, več kot 3000 jih je bilo. Nastopili so z vajami, ki ponazarjajo igro fantiča z bičem ob konju. Vneto so ga priganjali, pokali z bičem in poskakovali. V drugem prizoru so, čeprav še otroci, z vso močjo otroške fantazije lepo ponazorili kmečko delo. Mladež se je razšla z igrišča kot plaz ob vzklikanju »Zdravo, ki pa ga skoraj ni bilo slišati v velikem navalu navdušenja gledalcev.

Stadion je dajal nenehno sliko valovanja, takšne so bile množice in vaje nastopajočih, vseh skupaj prek 18.000. Pionirki je bilo toliko, da so morale nastopiti celo v dveh zaporednih sku-

kunde. Pri atletinah je na tej progi zmagala Pravičeva itd.

Med tem časom je igrišče spreminilo svoj videz. Nanj so postavili grmičaste lesene in druge ovire. Mladinci so namreč v šesti točki nastopili v tako imenovanih bojnih tekmah. V obliki štafete so tekmovali najboljšje okrajne vrste. Eni bolj, drugi manj spretno so se plazili med nogami vavcev in potem stekli do gredi z vrečo na ramah. Brez nje so morali preplezati dva metra visoko steno, preskočiti 90 cm visoko leso, potem pa je prišlo najtežje — stopiti na sod in ga z nogami valjati, ne da bi stopili na tla. Zadnja naloga — tekmovalci je moral steči do cilja, kjer so bile pripravljene zastavice, in z njimi splezati na vrh dokaj visokega droga. Prvim se je to posrečilo mladincem iz Kopra. Res

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik Tito, njegova soproga Jovanka in njuno spremstvo so z velikim zanimanjem spremljali bogat spored festivalnega zletja

ko da je bil to eden najmočnejših činiteljev, ki nam je omogočil, da smo kljubovali vsem težavam.«

»Kaj je tujcem najteže razumeti v Jugoslaviji?«

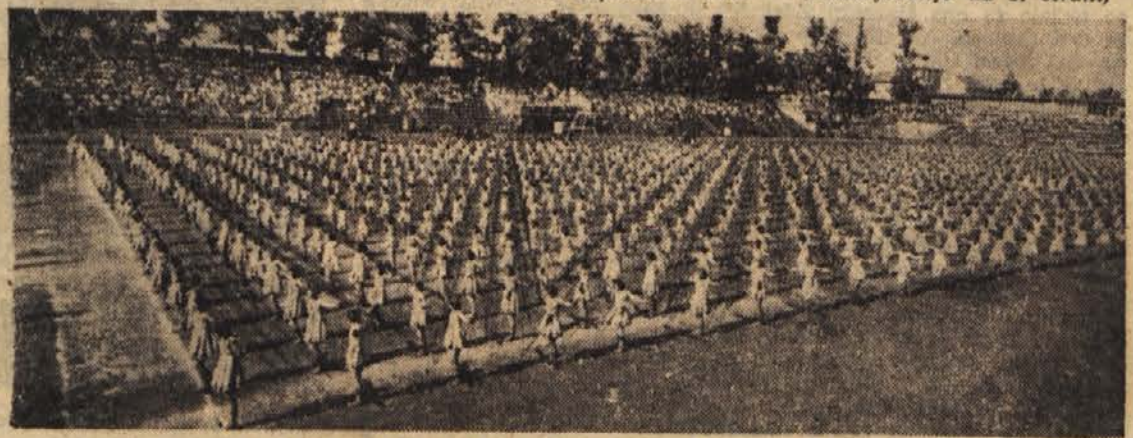
»Težko mi je odgovoriti, kaj bi bilo vam težko razumeti. Na primer, mi se dostikrat čudimo tujcem, ko odpotujejo iz naše dežele, čeprav so pri nas na lastne oči videli in na lastna ušesa slišali, pa vendar niso razumeli nič ali pa zelo malo tistega, kar se pri nas dogaja. Nikakor ni moč razumeti, kako da tujci ne morejo dojeti, zakaj v sklopu vse naše državne strukture in našega notranjega družbenega razvoja nimamo večstrankarskega sistema, marveč, kakor pravijo, tako imenovani enostrankarski sistem. Tujci ne morejo razumeti, da pri nas ni enostrankarskega sistema, marveč da je to takšna formacija, ki združuje vse sile naših narodov za uresničenje enega samega cilja — izgradnje naše dežele. To je menda najvažnejši element, v katerem se ne bomo nikoli razumeli, če bodo takšni nazori obstajali tudi v prihodnje. Moram vam omeniti zanimiv pri-

V tej množici nastopajočih in gledalcev je bila sprva najbolj presenetljiva točnost. Na velikih vhodnih vratih so se točno ob 16. uri pojavili praporčaki. Toda še nekaj minut zatem, še preden so se dobro razvili, je gledalce pritegnil pogled na tribuno. Neodoma so vsi vstali in navdušeno zaploskali. Prišel je predsednik republike Tito s soprogo Jovanko. Med uglednimi gosti so bili še predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, člani Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek, Ivan Maček-Matija in dr. Marjan Breclj, državni podsekretar za finance Zoran Polič, podpredsednika Izvršnega sveta LRS Stane Kavčič in Viktor Avbelj, organizacijski sekretar CK ZKS Vida Tomšič, predsednik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana dr. Marijan Dermastia, člani prireditvenega odbora festivala in drugi predstavniki političnih, kulturnih in športnih organizacij.

Viharno ploskanje se je za trenutek poleglo, toda med gledalci je spet in spet vzvalovilo. Športni in telovadni nastopi so se vrstili prek vsega telovadišča, da so jim gledalci včasih komaj sledili. Res

je bila v tem veličastnem okviru vsaka nova slika vredna odobravanja. Filmski delavci so tokrat nastopili z najnovejšimi tehničnimi pripomočki, da bi to privedli čim verneje prenesli na filmski trak, sicer pa je bila prireditev zaradi svoje živopisnosti vredna filmskega traku. Na stadionu je bilo videti vse, kar je potrebno za dober film: lepota, dinamika, mladost in njena vsebina.

Težko je zvrstiti to množico,

Po 2000 pionirki je hkrati nastopilo v svojih ljubkih krojih

Z VČERAJSNJEGA GLAVNEGA JAVNEGA NASTOPA

Pestra razgibanost in vsestranost

(Nadaljevanje s 1. strani)

spretno sestavljene vaje predvojaške vzgoje, ki so vzbudile izredno zanimanje med gledalci in njemu primerno navdušenje.

Spet so se pojavili atleti. Najbolj zanimiv je bil tek na tisoč metrov, v katerem je zmagal Vitpotnik pred svojim kolegom iz Celja Važičem.

V naslednji točki sporeda so nastopili gasilci z zanimivo alegorično sestavo. Telovadke, članice gasilske organizacije, so v nenehno gibajočih krogih z rdečimi

točk zleta, ki je potrdila pravilni namen festivala: sodelovanje in enotnost naše mladine in naših organizacij, ne glede na njihove specifične naloge.

Spet nov val pionirjev in pionirk, nov val navdušenja. To so bili pionirji in pionirke Partizana z Reke in iz ljubljanskega okraja. Ob koncu svojih vaj so stekli vsi skupaj pod tribuno in vzklikali Titu. Njim se je pridružila tudi množica na tribunah.

Mladina društev, ki nimajo urejenih telovadišč in telovadnic,

v prisposobi, s puško seveda, napad in obrambo, je bil brezhiben, skladnost brez primere. Se bolj strumen kot prihod je bil njihov odhod s telovadišča. Njihovi koraki so sprožili navdušeno ploskanje. Da, s ponosom so gledalci zrl na čuvarje naših meja, naših pridobitev in našega mladega rodu.

Naslednji pozdrav je veljal mornarjem. Le-ti so bili prav tako toplo sprejeti. Slika, ki so jo ustvarili s svojimi belimi oblaci in od sonca ožganimi telesi,

s skoki s prožne deske na ponjavo ter s plezanjem po vrveh, razpetih med jambori. Mornarji, že večkrat ste bili naši gostje, znova in znova vas bomo radi sprejeli!

Med nastopom mornarjev in gojencev Medicinske šole JLA so po tekalšču stadiona tekmovali kolesarji Roga in Odreda. V zanimivi dirki so zmagali kolesarji Roga.

Z nastopom mornarjev je bil končan festivalski zlet. Niso še zaključili svojih vaj, že se je množica zgrnila k tribuni in k njenim vhodom, da bi od blizu videla predsednika Tita in mu pomahala v slovo in na svidenje.

K. D.

Pionirji in pionirke so bili po svojem nastopu gledalc

SEJA ODBORA ZA PROSVETO ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Država ni več nosilec avtorskih pravic ZA NARODNE UMETNINE

Sprejet je osnutek zakona o avtorskih pravicah

Beograd, 30. junija (Tanjug). Odbor za prosveto Zvezne ljudske skupščine je na današnji seji sprejel osnutek zakona o avtorskih pravicah. Na podlagi novega zakona država ni več nosilec avtorskih pravic za narodne umetnine. Svoboden je tudi prenos avtorske pravice na druge ljudi, veljavnost avtorske pravice pa je podaljšana na 50 let po avtorjevi smrti. Podedovanje premoženjskih avtorskih pravic je zdaj obravnava v smislu zakona o podedovanju. Umetnikom in znanstvenim delavcem je dovoljeno, da lahko objavijo svoja dela v tujini.

Zakon posebej določa, kaj je avtorska pravica in pri tem zajema širše področje duševne dejavnosti kot prej. Predvidena je tudi zaščita vseh del avtorjev, ki so prvokrat objavljena pri nas, kor tudi zaščita njihovih prej objavljenih del na podlagi reciprocitete. Zaščiteni so tudi zbir-

ke, kakor so enciklopedije, zborniki, antologije itd., kakor tudi prevodi posameznih del in uradnih besedil.

S posebnimi določbami je urejena avtorska pravica za anonimna dela in dela, objavljena pod psevdonimom. Dokler avtor ni znan, imajo to avtorsko pravico izdajatelji ali združenja. Na področju filma je smatrati za avtorje dovršena dela režiserja,

scenarista, skladatelja in glavnega snemalca.

V nadaljnjih določbah zakona je med drugim govora o pravicah ustanov, družbenih in gospodarskih organizacij kakor tudi delodajalcev do izkoriščanja posameznih del, nastalih v delovnem odnosu.

Odbor bo jutri obravnaval osnutek zakona o organizaciji znanstvenega dela.

Pionirk je nastopilo še enkrat toliko kot pionirjev, in sicer štiri tisoč

zastavicami predstavljale ogenj - požar. Zadolena je trobenta - gori! Gasilci so stekli na svoja mesta in uspešno opravili svojo nalogo. Pri tem je seveda sanitetni oddelek nudil »ponesrečencem« prvo pomoč - umetno dihanje itd., vse kot pri ostali izvedbi, v ritmu. To je bila ena najlepših

temveč kvečjemu kak travnik ali gozd, je nastopila s sestavo na »vaški poljani«. Gledalci so navdušeno pozdravili njihovo lepo izvedbo in jim s tem izrazili priznanje za njihovo prizadevanje in trud v društvih s slabšimi delovnimi pogoji.

Zvoki lahkih koračnic so se razlegali kar naprej in spremljali skladno gibanje mladih teles. Z vsakim nastopom je postajalo vzdušje v stadionu zanosnejše. Število gledalcev je povečala še mladina, ki je že nastopila. Težko je popisati vse to, kar smo danes videli in čutili na stadionu ob Titovi cesti.

Prijeten hlad se je spustil v areno. V strumnem paradnem koraču so prekrili igrišče gojenci Višje medicinske šole JLA v Ljubljani. Vsak njihov gib pri vajah, ki so z njimi prikazali nekatere elemente vojaškega življenja ter

je bila nepozabna. Prav tako tudi njihove vaje s puško, veslom in bremenom. Čuvarji našega morja so napravili še pravo ekshibicijo

Pred Dnevom borca

Pri Koči pod Šumikom na Pohorju so odkrili lep spomenik

Maribor, 30. junija. V okviru proslav za Dan borca so danes pri Koči pod Šumikom na Po-

partizanov je padlo v borbi, ki jo je proti okupatorju pred 13 leti vodila na Šumiku XIV. proletarska divizija. Vj. K.

Odkritje spomenika padlim na Blegašu

Zveza borcev v Hotovljah je odkrila včeraj na Blegašu v spomin na 15. obletnico ofenzive na kraju dogodka spominsko ploščo 27 padlim borcev. Odkritju so prisostvovali mnogi predstavniki našega družbenega in kulturnega življenja, zlasti pa mladina iz okoliških krajev. Po odkritju spominske plošče je bilo tradicionalno partizansko slavlje s kulturnim programom. I. V.

Gasilci so simbolično prikazali gašenje požara

Mariborski pozdrav »Pohorju«

Koper, 30. junija. Po več kot osemmesecni vojni po Oceaniji se je v piranski ladjedelnici prvič zadržala več kot 10.000-tonska prekoceanska tovornjaka »Pohorje«. Tovornjaka, ki je največja prekoceanska ladja piranske

»Splošne plovbe«, ima patronat mesta Maribora. Ob prvem zasedanju v matičnem pristanišču je ladjo obiskala delegacija mariborskega okraja, ki so jo vodili član Izvršnega sveta LRS Tone Bole, sekretar Ukrajinske komisije ZKS Vlado Majhen ter predsednik mariborskega okraja Milan Apih. Delegacija je posadki »Pohorje« prinesla prisrčne pozdrave ter izročila poveljniku ladje kapetanu Radku Pečovniku darila mesta Maribora, med njimi veliko oljnato sliko Pohorja, delo znanega mariborskega likovnega umetnika Maksa Kavčiča. (2)

METER SNEGA NA ŠARI

Priština, 30. junija (Tanjug). Planino Gradac in okolico je zajelo neurje z viharji in snežnim

metežem. Na pašnikih Šare, kjer je bilo še pred nekaj dnevi zelo lepo vreme, je v neurju poginilo 400 ovc in 500 krav. Zapadlo je meter snega. Cloveški žrtev sicer ni bilo, štirje pastirji, ki jih je zametel sneg, pa so dobili hude ozebline po telesu. Reševalne ekipe, ki so se le s težavo prebile do njih, so jih prenesle v prizorsko bolnišnico.

Najbolj vroč dan v Novi Gorici

Nova Gorica, 30. junija. Tu je bil danes najbolj vroč dan v letošnjem letu. Ob 17. uri popoldne so v hišici meteorološke postaje blizu reke Soče izmerili 33 stopinj Celzija. Zaradi velike vročine so mnogi prebivalci že zjutraj odšli iz mesta na izlete in kopanje v bazen pri Tovarni pohištva ter v reko Vipavo. Kljub mrzli vodi so se pojavili kopalci tudi na obeh bregovih Soče. V prvih popoldanskih urah so bile ceste in ulice skoraj prazne; tudi promet na obmejnih prehodih se je povečal šele pozno popoldne.

Turistični teden v Bohinju

Včeraj je bila v Bohinju svečana otvoritev turističnega tedna s slavnostno sejo Turističnega društva. Popoldne je bila kulturna prireditev pri Bohinjskem jezeru z nastopom folklorne skupine in pevskega okteta »Tomaža Godca«.

Ljubljanska turistična podzveza ustanovljena

Ljubljana, 30. jun. V hotelu »Turist« je bil danes dopoldne ustanovni občni zbor Ljubljanske turistične podzveze. Številni predstavniki turističnih in olepševalnih društev v okraju so ustanovitev podzveze pozdravili z željo, da bi ta organizacija ne ostala na papirju, marveč bi obetno poslegla v perečo turistično problematiko okraja

Sovjetski vojni veterani na obisku

Beograd, 30. junija (Tanjug). Sem je danes z letalom prispela iz Moskve delegacija komiteja vojnih veteranov SZ, ki jo vodi dvakratni heroj Sovjetske zveze ter podpredsednik Prezidija Vrhovnega sovjeta ukrajinske SSR in namestnik predsednika komiteja vojnih veteranov Sidor Koptak. Sovjetski veterani bodo gostje centralnega odbora Zveze borcev Jugoslavije.

DNEVNIK

GOSTJE NA KONGRESU DE-LAVSKIH SVETOV - člani sovjetske, francoske, italijanske, vietnamske, cejlonske, romunske, bolgarske, indijske in izraelske delegacije, so bili včeraj na obisku v Kragujevcu. Ogledali so si park Svobode, ki ga gradijo v spomin na oktobrsko žrtve iz leta 1941, in položili vence na grob ustreljenih delodoljubov. Zvečer so se vrnili v Beograd.

DELOVNE BRIGADE IZ SRBIJE IN HRVATSKE bodo sodelovale na letošnjih akcijah v Sloveniji. Tako dela v Savinjski dolini 90 mladincev, članov mladinske delovne brigade iz Novega Sada, v Brkinih pri Kopru pa dela 120 mladincev iz Pulja. Tudi mladinska delovna brigada iz Zadra sodeluje pri akcijah v Sloveniji.

LADJO »3. MAJ« SO IZRO-CILI PROMETU. Ladja ima 10.500 ton nosilnosti in v reški luki so nanjo že naložili prvi tovor, namenjen na Kitajsko. S tem je svečano vzpostavljena nova stalna zveza med Jadranom in lukami severne Kitajske. Ladja »3. maj« bo odplula iz reške luke 10. julija.

POPLAVE V MAKEDONLIJI so terjale še eno človeško žrtev in dva ranjena. Narasle reke pa se že počasi umikajo v svoje struge, le reka Žirovnica še vedno narašča. Najbolj so bila prizadeta naselja ob bolgarski meji.

USTANOVNA SKUPŠČINA KLUBA KNJIŽEVNIKOV KOSMETE v Prištini je včeraj zaključila svoje delo. V tem klubu se bodo zbirali državljani srbske, šiptarske, turške in drugih narodnosti iz Kosmeta, ki se aktivno ukvarjajo s književnim delom. V referatu, ki ga je imel na skupščini znani šiptarski književnik Esad Mekuli, in v razpravi so poudarili, da je šiptarska književnost na Kosmetu začela na-

stajati šele v NOB. Po osvoboditvi se je uveljavila že cela vrsta aktivnih književnih delavcev šiptarske, srbske, črnogorske in turške narodnosti.

YMA SUMAC BO IMELA KONCERT V LJUBLJANI v torek, 2. julija, razen tega pa bo priredila dva koncerta tudi v Beogradu. Znamenita perujska pevka je prispela včeraj v Beograd s svojo skupino ter bo razen pesmi, ki jih je posebej zanjo zložil Moises Vivanco, ki je sicer njen spremljevalec na kitari, izvajala tudi nekatera klasična dela. Vnjeni skupini so tudi Jose Farfa, ki igra na indijski harfi, ter interpretatorki narodnih pesmi in plesov latinske Amerike Cholita Rivero in May-Te. V programu bo sodeloval tudi osemletni sin Yme Sumac.

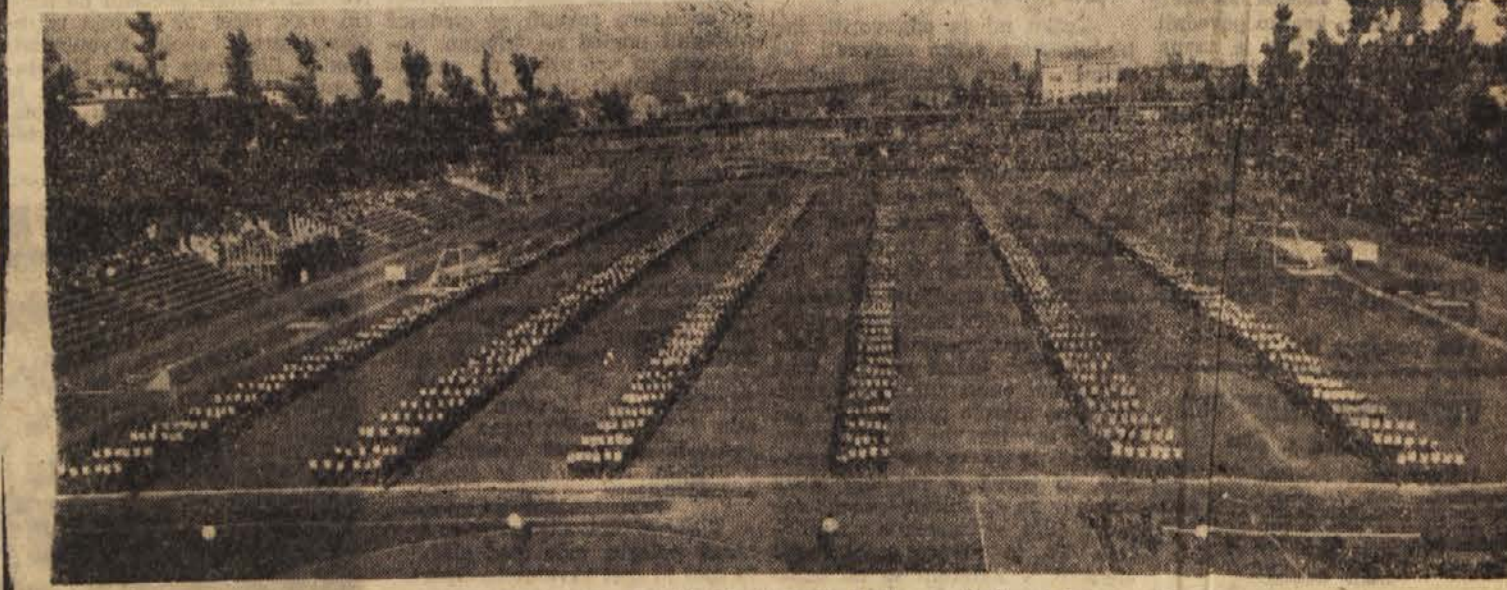
ZNANI AFRIŠKI ANSAMBEL »KEITA FODEBA«, ki izvaja ljudske pesmi in plesne ter je že gostoval pri nas, bo imel danes v Beogradu prireditev, na kateri bo izvajal nove plesne in pesmi prvokrat v Evropi. Ansambel bo gostoval pozneje tudi v drugih mestih naše države. V Jugoslavijo je prišel naravnost iz Afrike, in sicer prek Sudana, Nigerije, Gvineje in drugih gežel, kjer je snemal ljudske pesmi in se učil novih plesov. Po turneji pri nas bodo člani ansambla odpotovali v Turčijo, na Nizozemsko in Anglijo.

SORA UGRABILA ŽIVLJE-NJE. Včeraj dopoldne se je pri kohanju na Sori utopil Franc Bežan, roj. 1926. leta, po poklicu krojač. Na vsem lepem mu je v vodi zmanjkalo tal, ker pa je bil neplavač, se je pričel utapljati. Ljudje so mu priskočili na pomoč ter ga potegnili iz vode, vendar je kljub poskusom, da bi ga oživili z umetnim dihanjem, izdihnil.

V »bojnih igrah« so mladincem največje težave povzročali sodčki, ki so zahtevali skoraj več kot ravnotežje

horju odkrili lep spomenik narodnemu heroju in proslavljenemu bataljonskemu komandantu Dušanu Remiku-Dušku, hrabremu pomočniku brigadnega komisarja Ferdinandu Sedeju-Nandetu in še štirim borcev XIII. udarne brigade »Mirka Bračiča«. Teh šest

Fotografski posnetek more le deloma prikazati to, kar je včeraj videlo in čutilo na tisoče gledalcev sprlčo množičnih nastopov naše mladine na stadionu ob Titovi cesti

ODGOVORI PREDSEDNIKA TITA ZA AMERIŠKO RADIOTELEVIJSKO DRUŽBO CBS

Treba je iskati tiste elemente, ki zblížujejo ne pa tiste, ki odnose zaostružujejo

(Nadaljevanje s 1. strani)

skih narodov, tako rekoč v blok za nadaljnji razvoj naše dežele z enim samim ciljem. Potemtakem je razumljivo, da nič ne kaže, da bi lahko obstajala še kakšna druga stranka. Na šestem kongresu smo dali orientacijo na odmiranje države in Komunistične partije. Toda to je proces, ki bo trajal precej dolgo. Nastajajo namreč nove oblike notranjega družbenega življenja in te oblike je pri nas že videti. Mi imamo n. pr. zbere volivcev, ki obravnavajo razne probleme tako z ožjega območja, kakor včas tudi splošnega značaja. Zato menimo, da je Socialistična zveza delovnega ljudstva, ta naša splošna združitev, nova oblika organiziranja ljudstva za uresničenje določenega programa. Menim, da ta naš sistem še ni zaključena oblika, marveč da iz vsakdanjega razvoja in življenja izvirajo potrebe po novih oblikah. Naša upravna razdelitev in upostavljanje komun, odprava mnogih bivših okrajev in zmanjšanje njihovega števila v Jugoslaviji, dalje vloga komun kot notranjih enot — vse to je nova oblika, v kateri smo že dosegli velike uspehe.

milijoni prebivalcev. Moram reči, da sem zelo zadovoljen, da naše gledanje na probleme ne nasprotuje gledanju, ki ga je v svojem govoru pojasnil Mao Ce Tung, marveč se, nasprotno, z njim v imenoma ujema. Mislim, da je Mao Ce Tung s tem svojim govorom nekoliko ublažil strah, ki je prevzemal Zahod pred komunizmom kot družbeno obliko.

Lastna pot ne pomeni povratka v prežvelo

»Ali to pomeni, da bo komunizem dobil bolj raznolik in narodni značaj? Na primer dogodki na Poljskem? Ali mislite, da bi utegnili to povzročiti pojevanje centralne kontrole Moskve nad deželami v jugovzhodni Aziji in Evropi?«

»Moram reči, da drži, da razvoj v smeri socializma, komunizma, ne more biti šablonski, na vsem svetu enak. Bilo pa bi napačno imenovati to narodni komunizem. Notranji razvoj v posameznih deželah se razvija po specifičnih lastnostih dežele v zgodovinskem in v vsakem dru-

gem oziru. Menim, da predstavlja poljski primer prizadevanje naroda, da se razvija po svojih specifičnih notranjih pogojih in da kaže, da je sad nepravilne politike, ki so jo v Stalinovih časih uveljavljali nasproti Poljski. Poljski se je v tem kratkem času po osmem kongresu, ko je prišel Gomulka, posrečilo urediti notranje stanje. Menim, da to zelo dobro vpliva tudi na razvoj v drugih sosednjih deželah. Ko že govoriva o primeru Poljske, kar pa zadeva tudi druge dežele, bi rad rekel, da je napačno, kakor mislijo na Zahodu, da je treba zahtevati, če pride do notranjih sprememb in določenih želja v tej ali oni deželi, ki se želi razvijati sama, po lastnih poteh, naj gre ta proces tako daleč, da se vrne tudi stari sistem. Kaj takšnega pričakovati je docela nekoristno. Še slabše pa je, če skušajo pri tem vsiliti vpliv od zunaj. Foglejmo n. pr. zahodno propagando in druge stvari. To samo otežkoča pravičen demokratični razvoj v deželi, v konkretnem primeru na Poljskem.

»Ali je to razlog, da so kardinal in več drugih cerkvenih dostojanstvenikov omejeni v izpolnjevanju svojih dolžnosti?«

»Ne bi rekel. Mislim, da je to bolj zaradi tega, a tu mislim na katoliško Cerkev, ker v njenem najvišjem vrhu ne morejo razumeti, da pri nas država ne more kapitulirati pred cerkvenim dostojanstvenikom, pa naj bo še tako visok, to se pravi v vprašanju samega Stepinca. Stepinac je bil po naših zakonih obsojen, ker je sodeloval z okupatorji. Mi smo ga izpustili in mož živi v svojem kraju, toda vzeli smo mu pravičo, da bi bil vrhovni duhovnik v naši deželi.«

»Gospod predsednik, ali vidite kakšno možnost, da bi Balkanska zveza v naših časih oživel?«

»Ne vidim zdaj potrebe po tem. Položaj na Balkanu je namreč zdaj takšen, da odnosi med Grčijo in Turčijo zaradi Cipra niso najboljši. To je eno. Drugič, položaj je zdaj mnogo ugodnejši, kakor je bil pred nekaj leti: zdaj ni nobene neposredne nevarnosti. Balkanski sporazum učinkuje trajno. Čeprav je njegov vojaški značaj potisnjen v ozadje in je bolj izražen značaj sodelovanja na gospodarskem, kulturnem in političnem torišču, se je vendar sporazum pokazal kot zelo ko-

risten prav na teh toriščih, zlasti če upoštevamo, kakšni so bili odnosi pred sporazumom med Grčijo in Jugoslavijo ter Turčijo in Jugoslavijo. Po sklenitvi Balkanske zveze nam je bilo omogočeno, da se medsebojno spoznamo mnogo bliže, da postisnemo v stran tiste elemente, ki bi nas utegnili razdvajati in da iščemo nove, ki nas zblížujejo. Mislim, da je to zelo važno kot prispevek tudi k zbolšanju položaja v svetu nasploh, ker je odpadlo ognjišče, ki je bilo dostikrat zelo škodljivo glede mednarodnega položaja.«

Človeštvo zahteva nove oblike družbene ureditve

»Prej ste rekli, da imate isti cilj kakor Sovjetska zveza, samo da uporabljate različne metode, Bulgariji in Hrvaščev pa sta rekla, da bo komunizem zavladal na svetu in da bo naposled premagal kapitalizem, in prerokovala sta, da bodo naši vnuki živeli v socializmu. Ali vi kaj predvidevate v zvezi s tem?«

»Jaz ne bi mogel tako apodiktično trditi, da bodo vaši vnuki živeli v komunizmu. To je stvar ameriškega ljudstva, da samo najde in si upostavi notranjo ureditev, ali da jo spremeni tako kakor njemu ustreza. To je mnogo dolgotrajnejši proces. Toda na podlagi dosedanjih izkušenj kaže, da zahteva človeška družba nove oblike svoje ureditve. Da namreč ni tako, tedaj bi gledali na razvoj družbe čisto metafizično, ne pa dialektično. Tudi v kapitalističnih deželah imajo različne oblike, čeprav imajo tudi mnogo skupnega. Tudi v socialističnem razvoju bodo imele različne države različne oblike svoje notranje ureditve. Ne verjamem, da bi bilo moč ustvariti za ves svet eno šablono za družbeno ureditev.«

»Ali se potemtakem strinjate s Mao Ce Tungom, da lahko nastanejo v komunistični državi različne med vodstvom in ljudstvom?«

»Nedavno je bil objavljen Mao Ce Tungov govor, ki je vzbudil veliko pozornost po vsem svetu. Mao Ce Tung je v tem govoru pojasnil mnogo stvari, ki so tako rekoč nove in ki so nastale zaradi notranje potrebe same Kitajske kot ogromne, gospodarsko dokaj nerazvite dežele s 600

Ni se nam treba bati vplivov od zunaj

»O dogodkih na Madžarskem je bilo v nekaterih krogih v ZDA razširjeno mnenje oziroma verovanje, ko ste poslali pismo predsedniku vlade Nagyu, da je bilo Vaše gledišče nekoliko dvoumno in da so Vas zato kritizirali Rusija in Američani. Toda nekateri krogi so mislili, da ste bili zaskrbljeni, da dogodki na Madžarskem ne bi šli predaleč, da v njej ne bi bilo preveč neodvisnosti, ker bi utegnili to postati nalezljivo in preiti v Jugoslavijo?«

»O naši bojznosti pred nekakšno neodvisnostjo ali svobodo na Madžarskem, ne more biti niti govora. Mi smo videli prav nasproten razvoj teh dogodkov, ker so se tam čedalje bolj šopirili elementi iz starih časov, namreč horthyjevci in drugi, tako da smo se bali, da se to ne bi razširilo do obsega, ko bi se vmešale tudi druge države, kar bi neogibno privedlo do svetovnega spopada. Znano je namreč, da bivajo tam po varšavskem paktu sovjetske čete, več ko gotovo pa je, da Sovjetska zveza v nobenem primeru ne bi dovolila, da bi prišlo tam do obnove starega režima. Bojazni za nekakšno našo lastno korist ni bilo, kajti naša dežela je narodno tako kompaktna in naš sistem tako čvrst, da se nam ni bilo treba bati vpliva od zunaj. Seveda bi bilo napačno, če bi rekel, da v Jugoslaviji sploh ni bilo elementov, ki so se jim cedile sline po tem, da bi prišlo na Madžarskem do preokreta na staro. Toda ti elementi so po številu in po moči tako nepomembni, da to za nas ne pomeni nobene nevarnosti. Prav glede Madžarske bi hotel reči nekaj, kar zadeva ne samo Madžarsko, marveč tudi druge dežele na Vzhodu, pa tudi samo Jugoslavijo. Hotel bi reči, da voditelji zahodnih dežel in

sploh ljudje na Zahodu precenjujejo notranje sile na poenostavljeni način in da nikakor ne morejo presoditi, kaj je realno in kaj ni, tako da imajo od teh pogostnih zabod same zahodne dežele več škode kakor koristi.«

»Ali mislite, da je Kadar deležen podpore madžarskega ljudstva in madžarske javnosti?«

»Mislim, da je čedalje bolj deležen podpore ljudstva, pa tudi delavskega razreda.«

Predsednikove najtežavnejše odločitve

»Gospod predsednik, katere vojaška in politična odločitve je bila najtežavnejša, kar ste jih moral kdaj storiti?«

»Vojaška na primer v četrti ofenzivi. Treba je bilo reševati ranjence, pa nismo mogli biti prepričani, da zaradi ranjencev ne bo padlo še toliko zdravih borcev. Bili smo obkoljeni, jaz pa sem zelo dobro vedel, da je pri nas skrb za ranjence ogromen moralni činitelj za vso našo vojsko, za vse naše gibanje. Odločitev je bila: rešiti ranjence po vsi sili. Takšnih odločitev, zelo težavnih, je bilo med vojno več.«

»Katera je bila najtežavnejša politična odločitev?«

»Tudi političnih odločitev, ki so bile dokaj težavne, je bilo več. Po mojem mnenju se je bilo leta 1948 težko odločiti za odločen odpor proti Stalinu. Treba je bilo dobro premisliti posledice, ki bi jih utegnili imeti vse to, misliti pa tudi na najhujše. Toda ne glede na to, da je bilo tako malo upanja na uspeh, drugega izhoda ni bilo in morali smo se odločiti za odpor. V tistem trenutku je bilo malo upanja...«

Nemško vprašanje bi bilo treba urejati korak za korakom

»Ali bi hoteli obrazložiti možnost ponovne združitve Nemčije?«

»O vprašanju Nemčije smo jaz in moji sodelavci že dajali izjave in naše gledišče je znano. Mislim, da je treba to vprašanje obravnavati bolj realistično. To bo daljši proces temboj, če pomislimo, da sta dve Nemčiji, Zahodna in Vzhodna, z notranjima sistemoma, ki sta vendarle v določenem smislu različna. To je treba upoštevati. Če bi uveljavili kaj nasilnega v tem oziru, bi bile posledice nedogledne. Menim, da je napačno, da se ogibljejo določenim stikom med Zahodno in Vzhodno Nemčijo, da bi sodelovali vsaj v tistih vprašanjih, ki zanimajo obe strani. Po takšni poti bi lahko korak za korakom prišli do določenega dogovora bodi na konfederativni ali na federativni podlagi.«

Vprašanje nemške združitve pa nikakor ne bi smeli povežovati z vprašanjem razorožitve. Sleherno tekmovanje v oboroževanju tudi Zahodne Nemčije lahko samo oddaljuje takšno možnost ponovnega zdruzevanja Nemčije.

Sedanja pogajanja vzbujajo upanje

Zdaj je prešel na vprašanje razorožitve. Kadar gre za tekmovanje v oboroževanju, ima velikansko vlogo v tem prav neurejeno nemško vprašanje. Če smo pripravljani pustiti vprašanje Nemčije, da bi ga obravnavali

postopoma, korak za korakom, tedaj tu v Evropi ni več razlogov za nekakšno tekmovanje v oboroževanju in za to, da bi s silo uredili vprašanje, ki je notranja zadeva naroda. To velja tudi za druga še neurejena vprašanja. Če ljudje, ki so odgovorni na svetu, sklenejo obravnavati vsa vprašanja na miren način, s sporazumevanjem, pa čeprav bi trajalo to dlje, tedaj ni nobenega razloga za oboroževanje. Menim, da so odgovorni ljudje že zdaj prišli do takšnega sklepa, da pomeni obravnavanje tega ali onega problema s silo negotovo bodočnost za ves svet, da pomeni novo tragedijo. Zdaj je torej čas, da se svet z mnogo večjo resnostjo, odločnostjo in dobro voljo loti razorožitve. Človeštvo je namreč zelo zaskrbljeno sprito sedanjih priprav glede oboroževanja zlasti z atomskim in vodikovim orožjem, ki lahko pahne svet v novo tragedijo. Kolikor bi kdo mislil, da gre, kadar govorimo o atomskem in vodikovem oboroževanju, bolj zastraševanje, ne pa za to, da bi ga nekega dne uporabili, menim, da vendarle nihče ne more biti prepričan, da nekega dne ne bo prišlo do uporabe tega orožja in da ne bi povzročilo strašnih posledic. Mislim, da sedanja pogajanja v zadevi prepovedi polizkusov z atomskimi eksplozivami vendarle vzbujajo nekaj upanja, da bodo dosegli vsaj delni sporazum. Če so se že odločili za

razgovore in če je videti, da odgovorni ljudje menijo, da bi bila takšna vojna katastrofa, tedaj ureditve tega vprašanja ne bi smeli zavlačevati, marveč bi se morali kar najbolj odločno lotiti razorožitve.

Vse človeštvo naj odločno nastopi

Zdaj pa bi želel, čeprav sem v tem oziru laik, povedati nekaj besed o tem, kaj mislim o posledicah, ki jih utegnijo imeti poskusi z atomskim in vodikovim orožjem za svet, za živa bitja, za rastline in sploh za vse, zdaj in v prihodnje. Menim, da je zelo naivno misliti, da to ne bo imelo hudih posledic. Mislim, da ima to že zdaj posledice in da je že dokazano, da jih ima. Noben znanstvenik pa še ni ugotovil, kakšne posledice bo imelo to v prihodnje. Menim, da mora vse človeštvo odločno nastopiti proti nadaljnjim takšnim poskusom.

Nekateri znanstveniki, in sicer mnogi, že trdijo, da imajo ti poskusi hude posledice in protestirajo proti njim. Kaj pa bi šele bilo, ko ne bi šlo za poskuse z eno, z dvema ali z desetimi bombami, marveč ki bi vrgli na tisoče bomb? Kaj lahko pričakuje svet od tega, kakšne posledice bi lahko to imelo? Menim, da lahko vsak pameten človek že vnaprej vidi, da bi bila to katastrofa za svet.«

Kmetijstvu moremo šele sedaj priznati prednost

»Da se vrneva za trenutek na Jugoslavijo pred vojno. Jugoslavija je takrat izvažala hrano, zdaj pa ji je primanjkuje. Ali se želite dotakniti položaja v kmetijstvu?«

»Na to ni težko odgovoriti. Jugoslavija je pred vojno izvažala žito, pšenico in koruzo. To drži. Moram pa reči, da je imela Jugoslavija pred vojno nekaj nad 15 milijonov prebivalcev, zdaj pa jih ima 18 milijonov. To je tri milijone več. Drugič, reči moram tudi to, da takrat, ko je stara Jugoslavija izvažala žito, dobri dve tretjini prebivalcev nista jedli belega kruha, marveč koruznega in črnega. In ne samo da so ljudje jedli koruzni kruh, marveč je bilo tudi mnogo krojev, v hrboviti Dalmaciji in Liki, v Makedoniji, Hercegovini in drugih delih dežele, kjer je bila lakota zelo pogostna. Razen tega je imela minula vojna za našo deželo strašne posledice. Pri nas je bilo tudi v kmetijstvu tisto malo, kar smo imeli tehniko, med vojno kmalu uničeno in razdejano. Ne bi hotel na primeriti, ki sem jih omenil, opravičevati določenega obotavljanja, da bi se hitreje lotili dviganja kmetijstva na višjo stopnjo, moram pa pojasniti, zakaj nismo mogli tega storiti prej. Po vojni smo našli deželo povsem opustošeno. Industrije ni bilo, kmetijstvo je bilo razvito slabo, vasi in mesta so bila porušena. Najprej smo se morali lotiti rekonstrukcije, obnavljanja dežele. Toda v teh ogromnih naporih smo

izpolnili to prvo našo nalogo obnove dežele, seveda ob pomoči od zunaj, ob pomoči UNRE, ki nam je bila takrat zelo dobrodošla.

Zel bi še pripomniti, da smo sklenili, da najprej zgradimo težko industrijo, na kateri bi lahko potem nadalje gradili. Ko smo gradili industrijo, smo tudi proti svoji volji zastavljali pospeševanje kmetijstva. Zdaj, ko smo našo deželo že dokaj industrializirali in zgradili podlago za na-

daljnji razvoj, smo napravili načrti za priznanje prednosti kmetijstvu, za povzdigo kmetijstva na višjo stopnjo. Zlasti letos smo storili velik preokret v tej smeri in, kakor kažejo posevki, mislim, da bo naša žetev boljša kakor je bila v kateremkoli povojnem letu. Moram reči, da je želja nas vseh, voditeljev in našega ljudstva, da se tudi glede pridelovanja živil čimprej postavimo na lastne noge.«

Odnosi med državo in Cerkvijo niso slabi

»Gospod predsednik, kakšna je politika vaše vlade glede vere?«

»Politika naše vlade v tem pogledu je znana. Cerkev je pri nas ločena od države. Cerkev je svobodna in vsak, kdor pride v našo državo, se lahko prepriča, da so cerkve pri nas odprte. Kdor hoče, lahko hodi v cerkev. Za to nikogar ne preganjamo. Še več, z nekaterimi Cerkvami smo uredili vprašanje pokojnin za duhovnike. Nekateri Cerkve dobivajo določeno pomoč, kakor n. pr. pravoslavna itd. Država daje sredstva za obnovo nekaterih starih cerkva, ki so zgodovinskega pomena. Skratka, odnosi med Cerkvijo in državo niso slabi. Zel bi poudariti dobre odnose med pravoslavno Cerkvijo in državo ter med muslimansko Cerkvijo in državo, v določenem smislu, delno, v posameznih krajih in

pokrajinah, pa tudi z nižjo duhovščino katoliške Cerkve. Ne samo z nižjo duhovščino, marveč malone tudi z delom višjih duhovnikov katoliške Cerkve so odnosi normalni. Pri nas bi ne bilo glede odnosov med Cerkvijo in državo, pa naj gre za katerokoli vero, nobenih težav, ko ne bi bilo — kadar gre za katoliško Cerkev — še iz davnih prejšnjih časov izvirajočih težav po določenih političnih svobodi akcije, kar je navdihneno iz tujine. Vedeti moramo namreč, da je imela katoliška Cerkev pred vojno, v stari Jugoslaviji, tudi svoje politične časnike in politične stranke. To je imela samo ona in zdaj smo to odpravili. Seveda imamo zaradi tega še zmeraj težave, ker na ugodnosti, ki so jih imeli, težko pozabijo.«

Doktrina za arabski svet je zelo nesrečna pot

»Ali bi hoteli komentirati splošni položaj na Srednjem vzhodu?«

»O Srednjem vzhodu bi lahko rekli marsikaj. Jaz bi želel samo kratko pojasniti svoje gledišče, povedati, kako mi, kako naša vlada presoja ta položaj na Srednjem vzhodu. Seveda mora vsakdo priznati, da je zdaj položaj tam mnogo slabši, kakor je bil pred dvema letoma. Tudi pred dvema letoma stanje ni bilo idealno, vendar pa je bilo nekaj elementov, ki so kazali, da se bo položaj tam polagoma uredil. Prvi hujši udarec je zadal temu napad določenih sil na Egipt. Menim, da po tej agresiji, v zvezi s katero so Zdrženi narodi odigrali ogromno vlogo, niso našli pravilne poti za ureditev in pomiritev položaja na Srednjem vzhodu. Zdaj je po mojem mnenju položaj tam tak, da vzbujajo več zaskrbljenosti kakor pa kdajkoli prej. Napaka je bila že sama Bagdadska zveza. Ta zveza je pomenila predvsem korak k razkolu med arabskimi deželami. Po napadu na Egipt pa se je ta proces razširil med arabskimi državami in narodi še okreplil.

Mislim, da so naši nesrečni pot s to doktrino za arabski svet o popolniti praznine. Tu so seveda tudi pozitivni elementi, menim pa, da so mnogo močnejši ti negativni. Nastane vprašanje, kakšno praznino je treba zapolniti. Prej je bila tam Anglija z določenim vplivom. Konec tega vpliva je bil zelo nesrečen za samo Anglijo in za arabski svet. Zdaj pa to praznino zapolnjujejo, to se pravi, zdaj prihaja nov vpliv. Govorimo konkretno, recimo vpliv ZDA.

Menim, da bo to imelo in da je že imelo slabe posledice, kajti notranja trenja med arabskimi deželami so čedalje večja. Prej je bil prikrit spor med Izraelom in arabskimi deželami stalen, zdaj pa smo že prišli tako daleč, da so nastala trenja in spori med samimi arabskimi državami. Pravi, da je nevarnost vpliva komunizma, Sovjetske zveze. Če gledamo stvar tako, da gre tu za nevarnost idejnega vpliva, tedaj

je to po mojem mnenju nesmisel. V nekaterih arabskih deželah imajo namreč še fevdalne odnose. Kaj ima torej tu opraviti komunizem, kaj lahko stori, kaj more tam storiti, mar more tam prodreti kot družbeni red v sedanji etapi? To je absolutno nemogoče. Mislim torej, da bi bilo mnogo koristnejše, da bi prišlo po prenehanju napada na Egipt do splošne želje in da bi se to pokazalo v praksi, da bi pomagali arabskim deželam, da bi se otresle svoje zaostalosti. Toda brez slehernih pogojev. To bi bolj vplivalo kakor nekakšna aostrakna ideja ali nevarnost komunizma. Mislim, da bodo nekega dne vendarle za trdno spoznali, da takšen način ne more roditi nič dobrega, ker bo to stalno ognjišče nevarnosti, kakor je tudi nekeje v Evropi.

V nadaljevanju pogovora je predsednik Tito rekel:

»Ko sem rekel, da je takšna politika škodljiva, a to so pokazali že dosedanjí sadovi, nastane vprašanje, kako urediti to zadevo? Mislim, da je najboljši izhod koeksistencija. Seveda ne pasivna ekstsistencija, takšna, da samo trpi mo drug drugega in živimo vzporedno, marveč aktivna koeksistencija, ko si prizadevamo, da na miren način obravnavamo vse sporne probleme, ki bi se morda pojavili.

Tu gre za vprašanje dveh družbenih sistemov, kapitalizma in socializma. Kaj je treba tu storiti? Mar lahko dopustimo, da se ta dva sistema z vsemi sredstvi, včevši orožje, medsebojno pobija in uničujeta, ali pa se je treba odločiti za alternativo, da koeksistira v aktivnem sodelovanju med seboj in da na miren način obravnavata razne probleme?«

Drug drugega uničiti ali živeti in sodelovati

»Da sodelujeta in da medsebojno tekmujeta?«

»Da, da o nekaterih stvareh obojestransko uporabljata izkušnje v tistem, kar je pozitivnega. Če kdo želi. Kajti takšen način, kakršnega zdaj uporabljajo v odnosajih med posameznimi državami, ni dober, kadar se bije idejni boj, ki se čedalje bolj zaostrojuje po državnih linijah. Idejni boj bo ostal, toda imeti mora drugačne oblike, ki ne bodo ostrile odnosov do vsjnih spopadov. Jaz se n. pr. nikoli ne morem strinjati s tem, da na Zahodu tako pogosto za vse uporabljajo besedo komunizem, da sprejmemo vsako napredno idejo, ko da gre za komunizem. Mislim, da ima lahko tudi takšna pot hude posledice.

Imamo torej dva sistema: komunistični in kapitalistični. Kaj je treba zdaj storiti? Ali da drug drugega, če moremo, unicimo, ali pa da živimo in sodelujemo med seboj? Po mojem mnenju je edina

alternativa, da sodelujemo, da koeksistira oba sistema in da se razvijata. Če se pokaže, da ta bole napreduje, razume se, če socialistični sistem bolje napreduje, nihče ne more preprečiti, da pride ljudje na drugi strani nekega dne do prepričanja, da je ta sistem boljši.

Idejo vmešavanja v notranje zadeve enih in drugih moramo opustiti. Notranji razvoj sleherne dežele je stvar samega ljudstva tiste dežele. Če je večina ljudstva v tej ali oni deželi denimo za to, da ima socialistični sistem, tedaj nihče nima pravice, da se vmešava in mu vsiljuje drug sistem. Če večina ameriškega ljudstva želi imeti takšen sistem in takšen način življenja, nima nihče pravice, da mu sugerira, naj sprejme drug sistem. Mislim, da je treba zdaj, v sedanjem težavnem položaju, čimbolj iskati tiste elemente, ki nas zblížujejo, ne pa tiste, ki nas oddaljujejo in ki naše odnose zaostrojujejo.«

Zahvala Kanadčanom za nesebično pomoč našim ranjencem

New York, 30. jun. (Tanjug). Jugoslovski vojaški odposlanec v Washingtonu polkovnik Alojz Grčar je poslal v imenu Generalnega štaba JLA kanadskemu generalnemu štabu zahvalno pismo spričo nesebične požrtvovalnosti, ki so jo oficirji in osebje kanadske bolnišnice pri Varnostnih silah OZN na Blížnjem vzhodu izkazali jugoslovanskim vojakom, ki so bili nedavno v Egiptu ranjeni. Pismo pravi, da je na Generalni štab JLA napravilo globok vtis dejstvo, da je 15 članov kanadske skupine brez najmanjšega pomišljanja ponudilo svojo kri, ko je bila ranjenim pripadnikom jugoslovanske skupine potrebna transfuzija. Na koncu pisma je rečeno, da je »ta primer tovarništva pravo oživotvorenje načel in ciljev OZN.«

RAZGOVOR S PREDSTAVNIKOMA FRANCOSKIH SINDIKATOV

Usoda francoske demokracije je odvisna od opustitve vojne v Alžiru

Za politični in gospodarski položaj v Franciji je značilna vojna v Alžiru. — To je strašna vojna tako s človeškega kakor tudi s političnega in gospodarskega vidika. S človeškega vidika je to krvava vojna, ki dan za dnem zahteva mnogo človeških žrtev. To je šola nasilja in moralnega propada. To je vojna, ki bo ogrožala, če se bo nadaljevala, demokracije pridobitve v Franciji. V tem je tudi politična stran vojne v Alžiru. Reakcionarji, ki bi radi »uredili« alžirsko vprašanje tako, da bi se Alžir kopal »v morju krvi«, pravzaprav vedo, da zahteva takšna nečloveška politika naj-

prej uničenje demokratičnih svoboščin v sami Franciji. Vojna v Alžiru ima velike posledice tudi za francosko gospodarstvo. Nevarnost je namreč, da se bo z deflacijo poslabšal življenjski standard delavskega razreda in vseh prebivalcev, kar povzroča motnje v gospodarstvu, je rekel predstavnik Generalne konfederacije dela Francije Henri Barjonet.

— Kako napraviti temu konec? Čast Francije, sloneča na koristi francoskega naroda, zahteva prenehanje vojne v Alžiru, je nadaljeval. — Moji organizaciji, zvesti tradiciji boja za mir in proti kolonializmu, tradiciji, ki izvirja še iz prve svetovne vojne, ne bo žal naporov, da čimprej dosežemo miroljubno ureditev alžirskega vprašanja. Da se dobro razumemo, takšnega izhoda iz sedanjega položaja ni moč najti ob strani, marveč v samem Alžiru, na pogajanjih z resničnimi predstavniki alžirskega ljudstva. Vem, da to ni lahko, toda vsak dan, ki mi ne, otežkoča začetek pogajanj.

Vprašal sem tovariša Barjoneta, kako sedanjí položaj v Franciji vpliva na delavski razred in njegov položaj.

Odgovoril mi je, da se je delavski razred že pred sedanjim položajem, ki je zanj značilna alžirska vojna in propadanje narodnega gospodarstva, vsak dan bolj jasno zavedal, da je edina pot zanj v njegovi enotnosti.

V pogovoru v veži hotela »Majestic« sva se dotaknila tudi sodelovanja med delavskimi gibanji raznih dežel.

Tovariš Barjonet je izrazil upanje, da bodo prihodnji dnevi olajšali sodelovanje med sindikalnimi organizacijami dežel z različnimi družbenim redom. Po njegovem mnenju kongres naših delavskih svetov omogoča predstavnikom sindikatov iz raznih delov sveta, da se sestanejo, se medsebojno spoznajo in izmenjajo mnenja o problemih, ki so jim skupni in ki jih zanimajo. Izmenjava delegacij med sindikalnimi organizacijami je tudi prikladna oblika sodelovanja, ker dopušča, da se izpopolnijo medsebojne bogate izkušnje in boljše prouče razmere v posameznih deželah.

Ko sem ga vprašal, kakšne vtise odnaša s prvega kongresa naših delavskih svetov, je tov. Barjonet odgovoril, da še premalo pozna gospodarski položaj v Jugoslaviji in da se je zelo zanimal za vprašanja, ki so jih obravnavali na kongresu.

— S kongresa odnašam vtis, da je potekal ta zbor v temeljitem delu in da so bile razprave na visoki ravni. Nepristranski opazovalec se je lahko na kongresu prepračil, da je jugoslovanski delavski razred, čeprav zelo mlad, politično docela zrel. Debate, ki so se razvijale na kongresu in v raznih komisijah, dopuščajo, da ugotovimo, da so delegati v proučevanju raznih problemov vnesli velikega duha konstruktivnosti in smisla za kritično obravnavanje problemov. Ne dvomim, da bo prvi kongres vaših delavskih svetov pomenil važen datum v gospodarski, politični in socialni

zgodovini Jugoslavije. V imenu Generalne konfederacije dela upam, da bodo naši jugoslovanski tovariši dosegli v svojem delu največje uspehe in zgradili socialistično družbo.

Na razstavi energije na novem sejmišču sem srečal še druge predstavnika francoskega delavskega razreda, člana Konfederacije razreda francoske federacije kršćanskih delavcev Mauricea Nickmilderja. Med ogledovanjem grafikonov in izdelkov naše industrije mi je kratko pripovedoval o svojih vtisih s kongresa.

— Spremljal sem delo v mnogih komisijah in prišel sem do spoznanja, je rekel, — da so delegati odkritosrčno govorili o tem, kaj je dobro in kaj ne. Vsi so bili prežeti z veliko odgovornostjo, ki jo je prevzel vaš delavski razred. Dobil sem vtis o moči tovarištev, ki so izbrali svojo pot izgradnje in ki čutijo, da je treba sprejeti sistem izpopolnjevanja.

Kongres KP Trsta končan

Koper, 30. junija (Tanjug). V Trstu je bil danes zaključen kongres KP Trsta, ki je trajal tri dni. Na kongresu so sprejeli predlog o tem, da postane dose-danja partija avtonomna federacija KPI.

Član CK KPI Ingrao, ki je na zaključnem zasedanju govoril o odnosih italijanskih komunistov z ZKJ, je poudaril, da se morajo ti odnosi razvijati na podlagi iskrenosti, konstruktivnosti in medsebojne kritike. »Mi bomo še nadalje poglobljali proučevanje jugoslovanske stvarnosti in sprejeli vse, kar bo za nas pozitivno.«

Prijeten razgovor

predsednika Tita z urednikom kolumbijskega televizijskega omrežja

Včeraj je nad 20 milijonov »protiameriške dejavnosti«, ker je Amerikanec, od atlantske do pacifične obale, gledalo in poslušalo ameriških znanstvenikov o prepovedi svojih domovih predsednika Tita. O njegovi pojavi na ekranu bodo še tedne govorili in jo komentirali v najrazličnejših plasteh.

»Naveden sem,« so bile prve besede Eda Murrowa, ki so ga večmilijonskega prebivalstva kabilo oznojili napori večurnega snemanja. Nato je govoril o tem, kaj je predsednik ne le potrpežljiv, kaj jim govori predsednik jugoslovanske republike, tudi nas za- kazal razumevanje za ves nered in oznemirjenje, ki nastane pri teleprečni ljudje v ZDA ob tem prvem skoraj neposrednem srečanju s predsednikom Titom. To bomo zvedeli prihodnje dni.

Kakšen pa je bil prvi vtis Edwarda Murrowa, ki se je razgovarjal s predsednikom Titom? Glavni urednik velikega ameriškega radijskega in televizijskega omrežja Columbia Broadcasting System, Edward Murrow, je zdej ne le eden najuglednejših komentatorjev Amerike in priznan strokovnjak na področju televizije, marveč sodi tudi med najboljše poznavalce ameriške javnosti. Postal je zlasti popularen tedaj, ko je začel svoj »individualni boj« proti makartizmu. V času, ko je bila podoba, da je senator Mc Carthy na višku svoje moči, ga je Murrow ostro napadel po televiziji. Hkrati mu je dal v svojem lastnem programu brezplačno priložnost, da odgovori, kar je tudi storil. Ta »poštena igra« je pre- ozela ameriško javnost in Murrow, čeprav se je zelo zameril šefom McCarthyjevega odbora, ker se je zaozel za številne njegove žrtve, ni mogel biti podoržen inkvizitorskim operacijam kongresnih »preiskave«.

Zadnji takšen Murrowov nastop je bila obramba znanstvenika Paulinga, ki so ga bili že obtožili »Naveden sem,« so bile prve besede Eda Murrowa, ki so ga večmilijonskega prebivalstva kabilo oznojili napori večurnega snemanja. Nato je govoril o tem, kaj je predsednik ne le potrpežljiv, kaj jim govori predsednik jugoslovanske republike, tudi nas za- kazal razumevanje za ves nered in oznemirjenje, ki nastane pri teleprečni ljudje v ZDA ob tem prvem skoraj neposrednem srečanju s predsednikom Titom. To bomo zvedeli prihodnje dni.

Kakšen pa je bil prvi vtis Edwarda Murrowa, ki se je razgovarjal s predsednikom Titom? Glavni urednik velikega ameriškega radijskega in televizijskega omrežja Columbia Broadcasting System, Edward Murrow, je zdej ne le eden najuglednejših komentatorjev Amerike in priznan strokovnjak na področju televizije, marveč sodi tudi med najboljše poznavalce ameriške javnosti. Postal je zlasti popularen tedaj, ko je začel svoj »individualni boj« proti makartizmu. V času, ko je bila podoba, da je senator Mc Carthy na višku svoje moči, ga je Murrow ostro napadel po televiziji. Hkrati mu je dal v svojem lastnem programu brezplačno priložnost, da odgovori, kar je tudi storil. Ta »poštena igra« je pre- ozela ameriško javnost in Murrow, čeprav se je zelo zameril šefom McCarthyjevega odbora, ker se je zaozel za številne njegove žrtve, ni mogel biti podoržen inkvizitorskim operacijam kongresnih »preiskave«.

Zadnji takšen Murrowov nastop je bila obramba znanstvenika Paulinga, ki so ga bili že obtožili

Naši minerji na pušćavskem terenu blizu izraelsko-egiptske demarkacijske črte v Palestini

Millerjev primer

je sprožil misel, da bi odbor za protiameriško dejavnost povsem ukinili

New York, 30. jun. (Tanjug). Pravni zastopnik znanega ameriškega književnika Arthurja Millerja je od washingtonskega federalnega sodišča zahteval, naj v skladu z zadnjim sklepom ameriškega vrhovnega sodišča, ki oporeka dosedanjí praksi odbora Predstavnikega doma za protiameriško dejavnost, prouči tudi Millerjev primer. Vrhovno sodišče je namreč pred kratkim razveljavilo obsodbe proti šestim ameriškim državljanom, ki so bili obsojeni na ječo in denarno globo, ker pred odborom za protiameriško dejavnost niso hoteli povedati imen ljudi, ki so prisostvovali domnevnim komunističnim sestankom.

Washingtonsko federalno sodišče pa ni sprejelo zahteve Millerjevega pravnega zastopnika, marveč je samo skrhilo število kaznivih dejanj, ki so jih napravili Millerju, ter je ostalo pri obrazložitvi, da je bil ta znani dramatik, ki je bil poučen o namenih preiskave odbora za protiameriško dejavnost, po zakonu dolžan povedati imena književnikov, s katerimi je pred desetimi leti prisostvoval domnevnemu komunističnemu zborovanju.

Obramba je napovedala, da bo vložila pritožbo, ko bo izrečena obsodba.

Čeprav v ameriškem najvišjem zakonodajnem organu doslej ni prevladovalo razpoloženje v prid temu, da bi spremenili ustrezne zakone, je odlok Vrhovnega sodišča v javnosti in v večjem delu ameriškega tiska, razen Hearstovega, našel vso podporo in je to prvi resni udarec, zadan desetletni praksi, ki je dosegla svoj višek v znanem McCarthyjevem »lovu na čarovnice«.

Komentator Lippman je poudaril, da sklepi Vrhovnega sodišča omejujejo dejavnost odborov, ki jih je ustanovil kongres, da bi »z zastraševanjem uničili tisto, kar ni bilo moč doseči po sodni poti.« »Washington Post« meni, da je izhod v tem, da bi sklep o delu odbora za protiameriško dejavnost prilagodili postopku, ki ga uveljavljajo redna sodišča, ali pa da bi odbor povsem ukinili. Celo skrajno zmerni »New York Herald Tribune« je ugotovil, da so »kongresni odbori ravnali docela samovoljno, ne da bi jasno določili cilje in okvirje svojih akcij«.

Uporaba jedrske energije v rokah zasebnega zahodnonemškega kapitala

(Od našega stalnega dopisnika)

Po daljšem prerekanju med strankami bodo menda naposled sprejeli zakon o uporabi jedrske energije. Po več sestankih predstavnikov parlamentarnih frakcij je bil dosežen sporazum, da bodo za zdaj sprejeli samo zakon o raziskovanju dejavnosti, ne pa tudi o uporabi jedrske energije v gospodarske namene. Ker bi bilo težko z zakonom določiti mejo med eno in drugo dejavnostjo, bodo bržčas dovolili samo delo na reaktorjih do 10 MW. To pomeni, da so se z nasprotniki sporazumeli na remi. Tako pravijo v poslupju ob Renu, katerega prebivalci so zdaj mnogo bolj zpospešeni a potovanjem po svojem voličnem okraju, kakor z razmišljanjem o zamotanih poteh, po katerih je dolejel hodil prvi »atomski zakon« v Zahodni Nemčiji.

Poglejmo, kaj je moral kdo žrtvovati v tem neurejenem vprašanju. Po prvotnem osnutku zakona bi bila uporaba jedrske energije prepušćena »zasebni pobudi«. Vlada in parlament so poudarjali, da bi bilo moč odločilne uspehe na tem področju doseči samo s pritegnitvijo privatnega kapitala in da bi lahko samo tako dobili sredstva za finansiranje potrebnih investicij. Nasprotniki, predvsem socialisti demokrati, pa so izražali bojazen, da bi s tem omogočili nesluteno koncentracijo gospodarske moči v rokah peščice ljudi. Ker pa gre tu za morebitno sredstvo za množično uničevanje, ki bi pomenilo nevarnost tudi tedaj, če bi bilo prepušćeno samovoljnemu odločanju ene same države — so poudarjali socialni demokrati — tedaj je spričo sedanjih zahtev vsega človeštva po mednarodni kontroli nesmiselna tudi sama misel na ne- kakšno zasebno pobudo na področju uporabe jedrske energije.

Vzile vsem tem argumentom pa je bil bonnski parlament za zakon sprejel, ker ima vlada pač večino, da se nadaljnja procedura ni zataknila najprej v drugem domu (pred-

stavniškem telesu pokrajne), potem pa je nastala ovira še na toričski ustavi. Nekatere pokrajinske vlade so namreč prek svojega predstavniškega telesa v bonnskem parlamentu zahtevale, naj bi z novim zakonom nekoliko obzajali robove bodočim zasebnim atomskim industrijcem. Namesto prvotne določbe, da lahko vsak človek z določenimi pogoji glede javne varnosti ima in uporablja atomsko gorivo, če je dobi dovoljenje državnih organov, je določeno, da mora biti naj bi z zakonom gl dom zahteval, naj bi z zakonom namesto dovoljenja predvideli izdajanje koncesij. Gre pravzaprav zgolj za pravno razliko. V drugem primeru atomski industrijec ne bi mogel prek sodišča uveljaviti svoje pravice, da dobi od države dovoljenje za svoj posej, marveč bi bil prisiljen hoditi po državnih pisarnah in uporabljati razne svoje zveze, da bi naposled vendarle dobil — koncesijo.

Ovira pa je bila kot rečeno tudi ustava. Ker je bila za izglasovanje zakona potrebna sprememba ustave z dvotretjinsko večino, se je ponudila opoziciji zelo dobrodošla priložnost, da sabotira vladni predlog. Nekeje je to tudi storila, potem pa je naenkrat privokila in sporazumevanje z vladno večino v parlamentu. Kaj se je zgodilo?

Na Bavarskem, kjer je vlada v rokah socialistnih demokratov, imajo že pripravljene načrte za zgraditev velikega atomskega reaktorja in »atomskega zakona« ne bi hitro sprejeli, bi utegnili ti načrti pasti v vodo. Nekaj podobnega je tudi v nekaterih drugih pokrajnah. Socialistno-demokratska frakcija v Bonnu se je nenadoma znašla v opoziciji proti pokrajniskim vodstvom lastne stranke. Treba je bilo torej popuštiti. Da bi bila zadeva manj ključna, je socialistni demokratom prišlo na pamet tudi sama vladna demokratska koalicijska, ki je baje težkega srca »privolila« v to, da bo v »atomski zakon« vključena določba o koncesijah zasebnikom, ne pa o dovoljenjih.

V bistvu pa gre pravzaprav samo za popuščanje. Glavno je dobiti dvotretjinsko večino za spremembo ustave, po volitvah, če ostanejo demokristijani na krmilu, pa jim bo lažje v okviru že sprejemljive ustave z običajno večino izglasovati prvotno zamišljen zakon.

Milan Bajec

Z VSEH STRANI SVETA

GRČIJA UKREPI ZARADI NEVARNOSTI POPLAV

Solna, 30. jun. (Reuter). — Spričo nevarnosti poplav v severni Grčiji je pripravno stanje. Reka Strupica je že poplavlila področje ob grško-bolgarski meji. Pripadniki vojske so vso nocoj utrjavali bregove reke.

Vojaška pomoč ZDA Jordaniji

Washington, 30. jun. (AP). Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo poročilo, ki pravi, da sta ZDA in Jordanija sklenili sporazum o vojaški pomoči v skupnem znesku 10 milijonov dolarjev. V dveh letih je to druga pomoč Jordaniji v enakem znesku. Poročilo pripominja, da je ameriška vlada na prošnjo jordanske vlade privolila v to, da nudi Jordaniji pomoč v vojaškem materialu in druge usluge v vrednosti 10 milijonov dolarjev. Vojaški strokovnjaki menijo, da bo največji del te nove pomoči potrošen izven ZDA, ker izvira oprema jordanske armade v glavnem iz Velike Britanije.

BOLGARIJA VELIKE POPLAVE

Sofija, 30. jun. (Tanjug). Ob izlivih rek Marica, Jantra, Struma in drugih v severni in južni Bolgariji so nastale velike poplave. Poplavljenih je mnogo vasi in del mest Pazardžik, Plovdiv, Trnovo, Grabovo in drugih. Več podjetij in skladišč blaga je pod vodo, marsikje pa je narasla voda odnesla drobnico in živino ter porušila ali močno poškodovala železniške proge, mostove, ceste, telegrafске in telefonske zveze.

NIZOZEMSKA AZIJSKA GRIPA

Amsterdam, 30. jun. (Reuter). V neki koli blizu Amsterdama je zbolelo 30 deklet za tako imenovano azijsko gripo. To je prvi množični pojav te bolezni v Evropi. Kakor je znano, se je bolezen v zadnjih mesecih naglo razširila po azijskih deželah.

JAPONSKA SMRT ZARADI ATOMSKEGA IZŽAREVANJA

Hirošima, 30. jun. (AP). — Številne žrtve atomske eksplozije v Hirošimi še nadalje naraščajo. V bolnišnici v Hirošimi je danes zaradi posledice atomskega izžarevanja umrla nekaka 30-letna Japonka. Ob eksploziji atomske bombe je dobila hujše poškodbe. Pozneje je ozdravela, toda pred sedmimi leti je začela naglo slabeti in je naposled umrla zavoljo lev-

PO KONFERENCI MADZARSKE SOCIALISTIČNE DELAVSKE PARTIJE

Prava podoba položaja

Konferenca je v glavnih potezah sprejela formulacijo predsednika partije Kadarja, da je treba dosedanje vodstvo smatrati za ustrezno in zdravo

Budimpešta, 30. junija (Tanjug). S prvo državno konferenco madžarske Socialistične delavske partije, ki je bila zaključena pozno sinoči, je prenehal začasní značaj partijskega vodstva. Konferenca je potrdila sestavo sekretariata CK partije v nespremenjeni obliki. V skladu z izraženi željami, naj bi zagotovili sodelovanje predvojnih, povojnih in novih partijskih kadrov, so razširili CK za 16 članov. Konferenca je takov glavnih potezah sprejela formulacijo predsednika partije Kadarja, da je »dosedanje vodstvo treba smatrati za ustrezno in zdravo«.

Po mnenju političnih krogov v Budimpešti izražajo sklepi konference, doslej objavljeni odlomki iz razprave kakor tudi besedilo resolucije in zaključni govor predsednika Kadarja prizadevanje večine vodstva, da bi partijo in njeno politiko zavaruvali tako pred napakami prejšnjega vodstva kakor tudi ogradi- lili od vodstva v oktobrskem obdobju, katerega dejavnost so — za razliko od dejavnosti vodstva Rakosija — označili kot izdajalsko.

V skladu s tem je državna konferenca potrdila osnovne politične smernice v gospodarskem, kulturnem in družbenem življenju dežele, teze o vodilni vlogi partije, o diktaturi proletariata in demokratičnem centralizmu. Poudarili so tudi težnjo, naj bi začeli boj tako proti »desnemu« kakor tudi »levemu« odmikanju.

V Budimpešti prevladuje mnenje, da je partijska konferenca na ta način veren izraz sedanjega položaja v deželi, odnosa partijskega vodstva do tega položaja in da je v glavnem potrdila tiste osnovne teze, ki so se bile že izoblikovale v minulem obdobju. V tem smislu opozarja- jo na oceno vzdušja na državni

konferenci, ki jo je dal Kadar, ko je dejal, da je prišla na konferenci do izraza enotnost v vprašanju potrebe nadaljnje boja proti kontrarevoluciji — vtem ko je vladala razlika v

Dejavnost Alžircev na političnem in vojaškem področju v tujini

Kairo, 30. jun. (Reuter). Kakor piše časnik »Al Ahram«, so pripisli v Kairo visoki funkcionarji alžirskega narodno-osvobodilnega gibanja in bodo tu prisostvovali konferenci, na kateri naj bi sprejeli važne vojaške in politične sklepe. Sklepe kairskega posveto-

vanja bodo objavili na tiskovni konferenci 4. julija.

Pred nekaj dnevi so egiptovski časniki napovedali možnost, da bi vzpostavili svobodno alžirsko vlado.

Člani alžirske fronte nacionalne osvoboditve Ahmed Tufik Madani, Abas Seik Husein in Omar Barbar so na povabilo kralja Sauda odpotovali iz Damaska v Saudsko Arabijo. Alžirski voditelji bodo sarkskemu kralju obrazložili položaj v Alžiru.

New York, 30. jun. (AFP). Predstavnik alžirskega nacionalnega gibanja v New Yorku El Abed Buhafa je včeraj izrazil nezadovoljstvo, ker se ZDA niso hoteli odzvati pozivu 11 arabskih dežel, naj bi ustavile dobavo vojaških potrebščin Franciji v Alžiru. »Ameriško zun. ministrstvo ne more priporočati drugim deželah, naj se ne vmešavajo v alžirski spopad, ko pa ameriška vlada v nasprotju z nateli ustanovne listine OZN dobavlja orožje francoskim kolonialistom za agresijo in dovoljuje tej deželi, da uporablja svoje sile in vojaški material iz Atlantske zveze za boj proti alžirskemu upornikom.« Abed Buhafa je dejal, da je ameriško stališče »nevarno, ker omogoča tuje vmešavanje v alžirski boj«.

Osutek dnevnega reda za II. atomsko konferenco v Ženevi

New York, 30. jun. (AFP). Sekretariat OZN je danes objavil osutek dnevnega reda II. mednarodne konference o uporabljanju atomske energije v mirolnem namenu. Konferenca bo od 1. do 13. septembra 1958 v Ženevi. Povabilo za udeležbo je dobilo 88 dežel. Razpravljati bodo o deboli proizvodnji električne energije jedrskega izvora, izkušnjah iz delovanja elektrojedrskih central in načrtih o njihovi graditvi, uporabljanju atomske energije v druge namene, izkušnjah glede izkoriščanja izotopov ter o izkušnjah na področju higijene in zaščite. Govorili bodo tudi o naj-novejših odkritjih v fiziki in o razvoju mednarodnega sodelovanja na področju atomske energije v zadnjih letih.

Konferenca za boj proti otroški naraziji

Zeneva, 30. jun. (Reuter). Na IV. mednarodni konferenci za boj proti otroški naraziji, ki se bo začela 5. julija v Zenevi, bodo znani medicinski strokovnjaki in znanstveniki iz več kot 30 dežel razpravljali o velikem povečanju števila obolenj za otroško narazijo. Konferenca bo trajala pet dni, na njej pa bo sodelovalo nad 1000 delegatov iz raznih dežel. Poročilo svetovne zdravstvene organizacije v Zenevi pravi, da je število obolenj za otroško narazijo po vsem svetu naraslo.

JUŽNI VIETNAM BAO DAJEVO Promeženo ZAPLENJENO

Saigon, 30. jun. (AFP). Južnovietnamski parlament je sprejel zakon, na podlagi katerega bodo zaplenili promeženje bivšega cesarja Bao Daja. Hkrati so zaplenili tudi promeženje bližnjih cesarjevih sodelavcev. Bao Daj je sedaj v Franciji.

ZDA ŽRTVE URAGANA

Louisiana, 30. jun. (Reuter). — Po zadnjih podatkih o žrtvah silovitega uragana, ki je divjal v ameriških državah Texasu in Louisiani, je doslej izgubilo življenje 273 ljudi, medtem ko je gmotna škoda velilkasna. Ribiško mesteca na mehiški obali Cameron je skoraj popolnoma uničeno. Predi- vele prebivalce so evakuirali z letali. Menijo, da bodo potrebna najmanj tri leta, da bodo popravili nastalo škodo v tem mestu.

TRČENJE VLAKOV

Newville (Tennessee), 30. junija (Reuter). — Blizu Kentuckyja v državi Tennessee sta sinoči trčela potniški in tovorni vlak, pri čemer se je ubilo šest potnikov, 21 pa je bilo ranjenih.

EVROPSKO KOSARKARSKO PRVENSTVO PRED ZAKLJUČKOM

Odločitev: Sovjetska zveza - Bolgarija

Turčija si je z zmago nad Finsko zagotovila deveto mesto

Sofija, 30. jun. (Od našega posebnega dopisnika). - V nadaljevanju evropskega kosarkarskega prvenstva je Romunija premagala Jugoslavijo z 72:60 (29:23), Bolgarija Francijo 68:65 (31:28 in 60:80), Poljska je izgubila proti CSR z 61:90 (31:34), Madžarska pa s Sovjetsko zvezo 51:62 (26:36).

Danes je na sporedu zadnje kolo, v katerem se srečajo: Sovjetska zveza - Bolgarija, Madžarska - Jugoslavija, CSR - Romunija in Poljska - Francija.

LESTVICA PRED ZADNIM KOLOM. Table with columns for team names and scores.

SLABŠE KOT PROTI POLJAKOM. Za našo reprezentanco, ki je izgubila z Romunijo s 60:72, so nastopili: Kristančič 8, Daneu 1, Minja 11, Radović 4, Engler 4, Katič 8, Miletič 8, Müller 16, Kandus 4, Dermastia in Loci.

Naša reprezentanca ni zaigrala tako dobro kot proti Poljski. Na sploh je bila igra slaba, prvi pa so zaigrali nekoliko bolje Romuni, ki so do konca polčasa prišli v vodstvo s šestimi točkami.

Usoden trenutek za našo reprezentanco je bil v začetku drugega polčasa, ko so Romuni s preciznimi meti povečali razliko na 15 točk. Pet minut pred koncem je zadržala ta razlika že 18 košev, vendar so naši uspeli nekoliko znižati to razliko.

V naši reprezentanci sta bila najboljša med povprečnimi Minja in Müller, pri Romunih pa so se odlikovali center Novacek, ki je dosegel 24 točk.

Sodnika Dzapardize (SZ) in Mitev (Bolgarija).

EDINI PODALJSEK V FINALU. Jugoslovanski sodnik Colović je sodil doslej edino finalno tekmo, ki je morala biti podaljšana.

premagati Romune. V nasprotnem primeru bo položaj zelo zapleten: če bodo Čehi izgubili proti Romunom, Madžari pa premagali našo reprezentanco, potem bo o plamaju od tretjega do petega mesta odločala razlika v koših.

Vsekakor nam je zagotovljeno šesto mesto. To pa je velik uspeh, ki ga je dosegla naša reprezentanca na evropskem prvenstvu v Sofiji.

Madžarska : Jugoslavija 81:61 (46:30)

Sofija, 30. jun. Zadnje tekmo proti Madžarom so Jugoslavlani visoko izgubili. Madžari so zmagali z rezultatom 81:61 (46:30). Bill so vseskozi boljše moštvo. Ni se jim bilo treba mnogo truditi, da bi si zagotovili krepko zmago.

Naši igralci so zelo slabo metali na koš in še enkrat se je po-

SZ : Bolgarija 60:57 (19:22) CSR : Romunija 61:55 (31:27) Poljska : Francija 65:62

kazalo, da nam igra z dvema centroma ne ustreza zaradi nevirgiranosti.

Jugoslavija: Kristančič 5, Müller 7, Loci (igral je stolet tekmo za reprezentanco) 10, Miletič 15, Radović 8, Katič 5, Engler 6, Daneu 5.

Brzovjavke

MOSKVA, 30. jun. (Tanjug). Na poti za Leningrad, kjer bo odigrala prijateljski dvoboj s SZ, je silno povabila skozi Moskvo jugoslovanska šahovska reprezentanca.

Na letališču so jugoslovanske šahiste pričakali predstavniki sovjetske šahovske federacije. Srečanje med SZ in Jugoslavijo, za katerega vlada v Sovjetski zvezi in po svetu veliko zanimanje, bo svečano odprto 2. julija. Prvo kolo bodo odigrali 3. julija, dvoboj pa bo trajal do 18. julija.

BORDEAUX, 30. jun. (Reuter). Na mednarodnem atletskem mitingu v Bordeaux (Francija) so bili doseženi tle boljše rezultati: 800 m: Sewel (ZDA) 1:48,9; 200 m: Sims (ZDA) 21,9; 100 m: Sims 10,4 itd.

DUNAJ, 30. jun. (Reuter). - V okviru srednjeevropskega pokala je bila nogometna tekma med dunajskim Rapidom in MTK iz Budimpešte končana neodločeno 1:1.

RIM, 30. jun. (ANSA). Amaterska boksarska reprezentanca Rima je premagala boksarje Londona z 3:2 in se tako oddolžila za lanski oktobrski poraz.

OPATIA, 30. jun. Druga dne srečanja mladinskih turskih reprezentanc Zahodne Nemčije in Jugoslavije so Nemci povečali vodstvo na 7:1. Edina naša zmagala je bila pri dvojicah, kjer sta Rizvanbegović in Tomljenović premagala Schröderja in Meya s 3:5, 6:3, 13:11. Slovenski predstavnik Skull

Ena izmed najbolj uspešnih akademskih točk na sobotni večerni akademiji Zveze »Partizan« Slovenije in Sportne zveze Slovenije, ki je bila na letnem telovadbišču, je bila sestava Vlada Težaka »Partizan« Zelezničar Maribor z naslovom »Obroč v pomoč«. Mariborčani so to točko tudi zelo dobro izvedli in poželi zasluženi aplavz številnih gledalcev, med katerimi je bil tudi predsednik republike Josip Broz-Tito s so-progo in spremstvom.

Številna udeležba in kvaliteta

Ljubljana, 30. jun. - V okviru 1. slovenskega festivala telesne kulture je republiška zveza »Partizan« organizirala večer na letnem telovadbišču republiškega prvenstva v partizanski mnogoboju ter v mnogoboju na orodju. Od raznega nestrado vročega opoldneva je bilo v 1. vokalno živahno vrvenje, saj je nastopilo nad 1000 pripadnikov »Partizana« med člani, članicami, mladinci in mladinkami v vseh razredih.

Ze tako pestro sliko sobotne parade so poživili tudi člani folklorne skupine »France Marolt« v narodnih nošah.

Udeležba je sicer na prvi pogled silno velika, to pa ne pomeni da so imeli pravico nastopa prav vsi, ki so se prijavili. Nasprotno: na okrajnih in sektorjskih prvenstvih so bili slabši izločeni, bolj pa so si priborili udeležbo na republiškem prvenstvu. Tako lahko govorimo o resnični kvaliteti tega tekmovanja.

V Beogradu le remi

Crvena zvezda : Dukla (Praga) 1:1 (1:1)

Beograd, 30. jun. - Na stadionu JLA v Beogradu je bila pred okrog 25.000 gledalci tekma za srednjeevropski pokal med Crveno zvezdo in Duklo iz Prage. Srečanje je bilo končano neodločeno 1:1 (1:1).

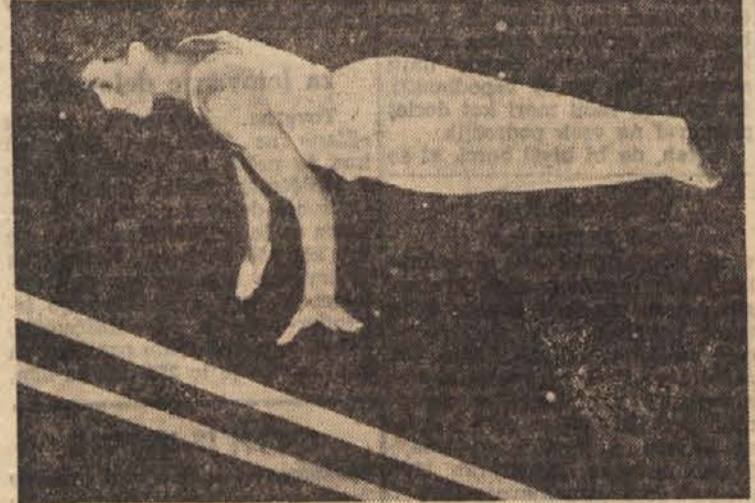
Slovan : »Vojvodina« 1:0

KVALIFIKACIJE ZA ZVEZNO NOGOMETNO LIGO. Sedem golov v Splitu. Split, 30. jun. - v tretjem kolu kvalifikacijskih tekem za vstop v zvezno nogometno ligo je »Split« premagal »Borovo« s 7:0 (3:0). Prvi gol so Splitčani dosegli že v prvi minuti.

Radnički : Zelezničar 1:3

ROKOMET Svoboda najboljša. Ljubljana, 30. junija. Na današnjem turnirju najboljših slovenskih rokometarjev je ljubljanska Svoboda proti pričakovanju premagala vse nasprotnike in prepričljivo osvojila prvo mesto.

Na skupni akademiji »Partizana« in SZS so nastopili tudi judoisti: posnetek ekshibicijske borbe med državnim prvakom Mačkom in Škrabom.

Državni prvak v vajah na orodju, Miro Cerar, na bradlji.

Stota Locijeva tekma

Sofija, 30. jun. - Med tistimi, ki bodo danes slavili svoj jubilej na evropskem prvenstvu v Sofiji, bo tudi kapetan jugoslovanske reprezentance Vilmoš Loci. Le-ta bo že stolet oblekel dres z državnim grbom na tekmi proti Madžarski.

Loci sedel ni več tista udarna moč jugoslovanske košarke kot nekdanj, vendar je zaradi svojih bogatih izkušenj še vedno potreben v naši mladi reprezentanci. Je izvrsten tehničar, pravi virtuoz v ravnanju z žogo, zanesljiv branilec in udarnikov napadalca. Loci je iz naše najstarejše košarkarske generacije in hkrati najstarejši igralec na tem prvenstvu - star je 33 let.

Zanimivo je, da je Loci svojo prvo tekmo za reprezentanco Jugoslavije odigral 30. maja 1947 proti reprezentanci Madžarske. Tekma je bila v okviru Balkanskih iger v Tirani. Rezultat je bil 48:37 za Madžare, naš sedanj kapetan pa je takrat dosegel 11 košev. Tudi jutri, ko bo Loci slavil svoj veliki jubilej, bo igral proti Madžarski. To je zares redek slučaj v športu.

Dolgoletni član in kapetan moštva državnega prvaka Proleterja je visok 180 cm. Doslej je za državno reprezentanco dosegel 682 košev in je na čelu strelecev.

MLADINSKO REPUBLIŠKO NOGOMETNO PRVENSTVO »Ljubljana« prvak

Celje, 30. junija. Danes je bilo v Celju končano republiško mladinsko nogometno prvenstvo. Sodelovali so: Odred, »Ljubljana«, Rudar iz Trbovelj in Olimp iz Celja. Zaslužno je zmagala »Ljubljana«.

Table with columns for team names and scores.

pa, proti Rudarju, ker so bili mladinci iz Trbovelj favoriti tega prvenstva. Najbolj govor je dosegel Frič (Odred), najboljši igralec na turnirju pa je bil Gosar (Ljubljana).

Vse tekme je gledalo okrog tisoč gledalcev, ki so burno bodrili zdej eno, zdej drugo moštvo. Sodniki so svoje naloge opravili zadovoljivo. Organizacija prireditelje je bila v najboljšem redu. »Ljubljana« je kot zmagovalec prejela pokal v tržno lano, medtem ko so ostala moštva prav tako dobila pokala za osvojenega mesta. Z osvojitvijo prvega mesta se je »Ljubljana« plasirala v zaključni del prve skupine mladinskega prvenstva FLRJ, ki bo 4. t. m. v Ljubljani. Na tem turnirju bodo sodelovali prvaki LRH, BiH in LRS ter drugo plasirani iz prvenstva LR Srbije.

PLAVANJE Beograjski Sever v Ljubljani. Ljubljana, 30. junija. - Danes je bil na Kolesarji prijateljski dvoboj v plavanju in vaterpolu med beograjskim Severjem in »Ljubljano«. Gledalcev je bilo okrog 400.

Prvenstvo v olimpijskih jolah. Maribor, 30. junija. Na republiškem prvenstvu v olimpijskih jolah, ki je bilo danes na mariborskem jezeru, je zmagal član brodarkega društva Sidor MIT iz Maribora, Safran. Podrobneje o prvenstvu bomo poročali jutri.

Prvo mesto za BK žaba. Ljubljana, 30. jun. Danes je bilo v Šiški finalno tekmovanje v balinanju četvork za prvenstvo »Ljubljana« za leto 1957. Prvo mesto je doseglo moštvo Balinarskega športnega kluba Zabe, drugo mesto moštvo Rožne doline, tretje mesto pa moštvo Polje. V tekmovanju B moštvev, ki so hkrati tekmovala za pokal, je zasedlo prvo mesto moštvo Rožne doline, drugo Polje in tretje Zaba.

Jesenice : Krakov 4,5:3,5. V četrti je prišla na Jesenice skupina 11 šahistov iz Krakova na Poljskem, ki je odigrala v petek in soboto dvoboj z jeseniškimi šahisti na osemih deskah. Zmagali so domači z rezultatom 4,5:3,5 točke.

je zgubil proti Nemcu Busoldu s 6:5, 3:6.

WALSCH (Avstrija), 30. jun. (APA). V drugi etapi kolezarke dirke okrog Avstrije je zmagal Poljak Kowalski, ki je 103 km dolgo progo od Kremosa do Walscha prevozil v štirih urah in 11 minutah. Jugoslovani Bajc je privozil na cilj dvajseti, dobrih pet minut za zmagovavcem.

KOPENHAGEN, 30. jun. (Tanjug). V prijateljski nogometni tekmi je Švedska v Kopenhagenu premagala Dansko z 2:1 (1:1).

ATENE, 30. jun. (Tanjug). Na mednarodnem atletskem mitingu so bili doseženi tle boljše rezultati: 100 m - Bartenjev (SZ) 10,7, troskok - Kobeljev (SZ) 15,50, kropla - Cakanikas (G) 18,61, 1500 metrov - Konstantinidis (G) 3:40,6, 400 m - Mendelbaum (SZ) 49,2 itd.

ZADAR, 30. jun. - V okviru proslav Dneva borca bo 3. in 4. julija dvoboj čeških košarkarjev moštva Tatra in Moravske Oravice.

Novice

CICIBANI SO JIH RAZVESELILI

Otroški vrtec v Lendavi sodi med najdelavnejše v Pomurju. Najmlajši Lendavčani so ob zaključku dela v vrtcu priredili kolesarske dirke, pa tudi razstavo o njih delu in uspehu. Ti cicibani so se letos poslovili od vrtca, saj bodo šli jeseni že v osnovno šolo.

DOTACIJA MNOŽIČNIM ORGANIZACIJAM

Množične organizacije in društva mozirske občine bodo dobila letos iz občinskega proračuna več kot dva in pol milijona dinarjev kot dotacijo. Največ bodo dobili občinski odbor SZDL in prosvetna ter gasilska društva v občini.

CESTO ASFALTIRAJO

Pred dvema letoma so začeli asfaltirati slovenjgoriško cesto med Koškami in Pesniškim dvorom, ki je dolga 3 km. Letos jo asfaltirajo od ruperškega odcepa naprej, tako da jo bo asfaltirane nekaj več kot 10 km.

ZAKLJUČNA PREMIERA GORIŠKEGA GLEDALIŠČA

Goriško gledališče v Novi Gorici je pred dnevi uprizorilo svojo zadnjo premiero v letošnji sezoni. Predstavilo se je s Calderonovo komedijo »Baba-škrat«, ki jo je režiral kot gost Tone Potušek, v posameznih vlogah pa so nastopili mladi igralci-amaterji iz Nove Gorice in okolice.

DELAVEN HRANILNO-KREDITNI ODESK

Da ima kmetijska zadruga v Lučah ob Savinji delaven hranilno-kreditni odesk, kažejo hranilne vloge, ki znašajo več kot 6.000.000 dinarjev. Kmetje tudi radi jemljejo posojila, ki jih daje zadruga za pospeševanje kmetijskega dela.

»Ne merimo se s centimetri«

Uspela konferenca Zveze borcev na Jesenicah — Skrb za strokovno izpopolnjevanje bivših borcev

Jesenice, 30. jun. Na današnji okrajni konferenci ZB, ki ji je razen 120 delegatov prisostvovalo še mnogo okrajnih, političnih in oblastvenih predstavnikov, so v živahni razpravi načeli mnoga zanimiva vprašanja. Med drugim je predsednik Okrajnega odbora Zveze borcev tovariš Ivan Bertonec-Johan poudaril, da se v vrstah organizacije sem in tja še vedno čuti omalovaževanje tistih borcev, ki so kasneje odšli k partizanom ali pa bili preseljeni oziroma internirani. Menil je, da je nesocialistično, da bi se borci »merili« med seboj po centimetrih, koliko je kdo prispeval za osvoboditev. S tem nekateri stari borci ustvarjajo neenotnost organizacije, hkrati pa skušajo imeti neke privilegije. Tudi podcenjevanje nekaterih mladih vodilnih ljudi po podjetjih, ne glede na njihovo strokovno sposobnost, češ da niso bili v borbi, je odraz takih škodljivih gledanj. Sicer pa so vse to le posamezni primeri in Zveza borcev je vsekakor dolžna z vsakim izmed svojih članov najti skupen jezik, ter ga vzpodbuditi, da bo v še večji meri kot doslej prispeval na vseh področjih.

Vodovodne cevi so zamenjali

V Novi Gorici se je zadnja leta sprilo novih gradenj in drugih potreb ponekod poraba vode tako povečala, da vodovodne cevi majhnih dimenzij niso več zadoščale in jih zato zdaj zamenjajo. V Kromberku so zamenjali približno 500 m cevi-premera 35 mm z novimi, ki imajo 80 mm premera. Nadaljnjih 1100 metrov cevi zamenjajo tudi v solkanski mestni četrti. Dela bodo veljala skupaj kakih 6.000.000 dinarjev.

zaradi slabših strokovnih kvalifikacij slabo plačani, ne imeli možnosti za pridobitev višjih kvalifikacij, je neutemeljen. V zadnjem času je v kranjskem okraju obiskovalo Industrijski tehnikum na Jesenicah 28 bivših borcev, Ekonomsko šolo 60, mojstrsko šolo 30 borcev itd. Tudi v »Iskri« namestavljajo znova prireditelje za bivše borce.

Lovsko kočo bodo razširili

Med številnimi lepimi izletniškimi točkami, ki so v zasavskih revirjih, je tudi sedlo na Podmeji, kjer imajo lovci skromno lovsko kočo. Zdej so sklenili, da bodo kočo razširili ter tako nudili primerno gostišče. V ta namen bodo jutri priredili lovsko planinsko rajanje, ki bo trajalo ves dan. Do kočice bo vozil avtobus od 14. ure naprej, in sicer izpred rušniške restavracije v Trbovljah.

Skrb za letovanje delavcev

Tovarna športnega orodja »Ela« na Zevši pri Begunjah ima že nekaj let v najemu dom v Moščenički Dragi, kamor pošilja svoje delavce na letni odmor. Letos se je prijavilo za letovanje več kot 450 delavcev. Razen tega je tovarna organizirala svoj avtobus, ki vozi vsako nedeljo izletnike-delavce v Moščeničko Drago in nazaj. Cena penziona za letni odmor je le 250 din na dan.

VESTI IZ KRANJA

PRESENOVO GLEDALIŠČE - KRANJ
Torek, 2. julija ob 20: William Inge: »Avtobusna postaja«. Gostovanje v zdravilišču Golnik. Predstava bo na prostem v grajskem vrtu.

KINO

»STORŽIČ«: francoski film »Takšni so možki«. Predstavi ob 17.30 in 20. Danes zadnjič!
LETKI KINO »PARTIZAN«: premiera ameriškega barvnega filma »Dva tedna ljubezni«. Predstava ob 20.30. V glavni vlogi Ricardo Montalban.
»SVOBODA«: japonski film »Atomsko bomba nad Hirošimo«. Predstavi ob 18 in 20.

Vesti z Jesenic in okolice

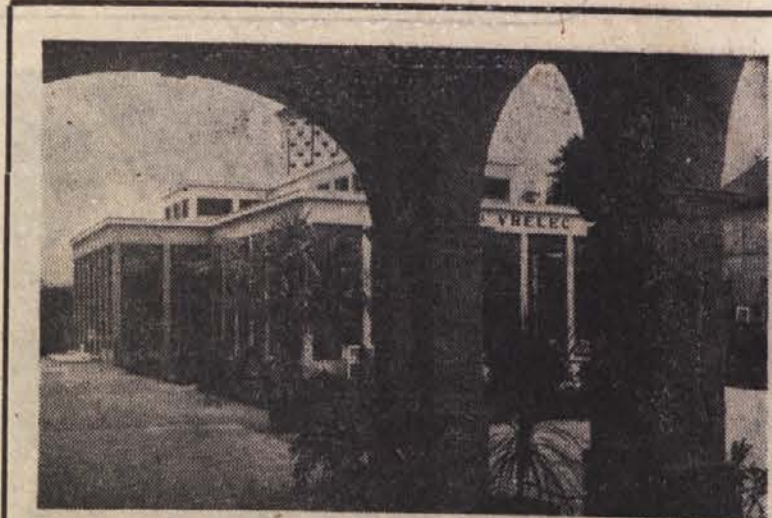
Zdravniško dežurno službo ima od 29. jun. do 8. jul. dr. Avgust Tancar, Gosposvetska cesta.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sreda, 3. julija ob 20: A. Marodič: »Operacija Altmark«. v počastitev praznika Dneva borca.

KINO

»RADIO«: italijanski barvni film »Dekle z reke«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Sophia Loren.
»PLAVŽ«: zaprt.
»KOROSKA BELA«: nemški barvni film »Kamnitno srce«. Predstava ob 19. Samo danes!

Naročniki pozor!

Brezplačen penzion v SLATINI RADENCI vas čaka! — če ste naročnik našega lista! Nič zato, če ste zdravi! Sedem dni brezplačnih počitnic vam bo v lepo razvedrilo in užitek!

ZDRAVILIŠČE SLATINA RADENCI

je svetovno znano in eno izmed najmočnejših prirodno-ogljikovih kopališč v Evropi

Z VELIKIM USPEHOM ZDRAVIJO:

- boleznj srca in krvnih žil, krvnega obtoka (skleroze) in predvsem nervozne motnje srca
- boleznj ledvic, sečnih organov, mehurja in prostate
- ledvične in žolčne kamne, boleznj živcev (nervoza, nevrestenija in podobno)
- boleznj želodca in prebave (kisline, katarja, čire)
- boleznj jeter in želodca
- boleznj notranjih žlez (sladkorna, giht, basedow)

PO 1. SEPTEMBRU ZNATNO ZNIŽANE CENE • PRIDITE IN NAS OBIŠČITE • ZDRAVJE JE PRVO!

DNEVNE NOVICE

Zadnji krik francoske mode — tri svetle barve šminke so dobile drogerije v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

Avstrijska baročna umetnost. Nocoj bo o tej temi predaval dunajski umetnostni zgodovinar dr. Josef Zykran. Govoril bo o avstrijski baročni mojstrih arhitekture, kiparstva in slikarstva. Predavanje bo v Narodni galeriji točno ob 20. uri. Vstopnine ni.

Kolikor plačat — toliko dobiti: Če hočeš prvovrstno mastno kremo, potem zahtevaj »ULTRAGIN« — šport kremo.

Letovanje na morju za 470 din, otroci 230 din — za julij—avgust. Sprejemamo rezervacije! Turistično letovišče kamp Omšali, otok Krk.

Vsaka drogerija, špecerija, zadruga, vsaka trgovina, ki prodaja mleko za gospodinjstvo, prodaja tudi »FLEX«. Za dišenje madežev samo »FLEX«.

NOVOST! »PUĐER« KREMA »EVELINE« v treh niansah pokriva vse pomankljivosti in napake kože, daje prijeten in svež ten. Dobite jo v drogerijah v Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju in Novem mestu.

Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo vabi na strokovno predavanje prof. Tehniške visoke šole v Grazu dr. ing. K. Hubenja: »Fotogrametrična izmera bližnjih in mikroskopskih posnetkov«. Predavanje bo v ponedeljek, 1. julija ob 20 v predavalnici rudarskega odseka, Aškerčeva 20. Predavatelj bo obravnil uporabnost fotogrametrije v metalurgiji, rentgenologiji, hidrotehnikah in drugih laboratorijskih preizkusih, na kar opozarjamo zadevne strokovnjake.

KONCERTI

Yma Sumac, znamenita pevka iz Peruja, bo nastopila na koncertu v orkestru Radia Ljubljana jutri, v torek, ob 20.30 v Unionu. Vstopnice od 400 do 600 din pri blagajni Filharmonije od 10. do 12.30 in od 16. do 18. ure. Rezervacij ni.

GLEDALIŠČA

DRAMA

Ponedeljek, 1. jul., ob 20: Čehov: Četrti vrt. Uprizoritev Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani. — Izven in za podeljeje. ob 20 v Operi v primeru lepega vremena: Potré: Krefli. Abonma red S.
Torek, 2. jul., ob 20: Nash: Mojster za dež. — Abonma red A.
Sreda, 3. jul., ob 20: Nash: Mojster za dež. — Abonma red H.
Četrtek, 4. jul., ob 20: Nash: Mojster za dež. — Abonma red E.
Petek, 5. jul., ob 19.30: Nash: Mojster za dež. — Abonma red Petek I. popoldanski.
ob 20: Potré: Krefli. Abonma red T.
Sobota, 6. jul., ob 20.30: Molière: Soja za moža. Izšla žena. Gostovanje ljubljanske Drame v Polju. Zaključek dramske sezone.
Opozarjamo na javno predstavo Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani — Čehov: »Četrti vrt« v ponedeljek, 1. julija ob 20. uri v Drami. Predstava je izven in za podeljeje.
Sporočamo abonentom reda S, da imajo v ponedeljek predstavo Potré: Krefli v Operi ob 20. uri le v primeru lepega vremena.

OPERA

Ponedeljek, 1. julija, ob 9.30: Čajkovski: Labodje jezero. — Zaključena predstava za mladino.
ob 20: Dramska predstava: Potré: Krefli. — Abonma red S.

Sobota, 6. jul., ob 20.30: na Letnem gledališču v Križankah v okviru V. ljubljanskega festivala: Čajkovski: Labodje jezero. (V primeru slabega vremena bo predstava ob istem času v Operi.)

Nedelja, 7. jul., ob 20.30: na letnem gledališču v Križankah v okviru V. ljubljanskega festivala: Hristič: Ohridska legenda. (V primeru slabega vremena bo predstava v Operi.)

SENTJAKOSKO GLEDALIŠČE Ljubljana - Mestni dom

Ponedeljek, 1. julija ob 9: I. Cankar: »Za narodov blagor«. Zaključena predstava za LMS.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje na telefon 32-860.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE

Levstikov (Sentjakovski) trg 3

Ponedeljek, 1. julija ob 9: Pengov-Simončič: »Zlata ribca«. ob 10.15: Pengov-Simončič: »Zlata ribca«. Zaključeni predstavi za udeležence I. slovenskega festivala telesne kulture.

POSEBNO OBVESTILO

PUTNIK SLOVENIJA in avtobusno podjetje LASTA obveščata, da se s dnem 1. julija začasno UKINJA ekspresna avtobusna proga Ljubljana-Beograd in obratno.

PUTNIK SLOVENIJA obvešča:

ekspresna avtobusna proga Ljubljana-Zagreb-Ljubljana z odhodom iz Ljubljane ob 5.10 in povratkom iz Zagreba ob 18.00 — še nadalje obratuje. Za hitro in udobno zvezo z Zagrebom se poslužujte avtobusne proge, ki jo vzdržuje PUTNIK SLOVENIJA s svojimi udobnimi turističnimi avtobusi!

Hotel »Helios« - Portorož

nudi vse storitve po najnižjih cenah. Priznana kuhinja in izbrane plače. Skupine od 700 din naprej

- V veliki vrtni restavraciji »VESNA« dnevno koncert, ples in variete
- V kavarni »ISTRA« popoldanski koncert in ples
- Izredno nizke cene v ljudski restavraciji »PORTOROŽ«

Priporočamo vse naše obrate, kjer boste dobro postreženi.

- Tudi v hotelu »HELIOS« — Portorož bo na razpolago brezplačni penzion za enega izmed naših naročnikov

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da nas je 29. jun. 1957 zvečer za vedno zapustil v svojem 88. letu naš dobi oče, stari oče, stric in tast

FRANJO TRAMPUŽ

kmetijski svetnik v p.

Dragoga pokojnika bomo spremili na poslednjo pot v torek, 2. julija 1957, ob 17.30 iz Nikolajeve mrliške veže na Zatah.

Ljubljana, Dubrovnik, Zagreb, Rijeka, Kostanjevica, 30. junija 1957.

Zalužoč: soproga EMILIJA, hčerki JOZEFINA, MARA, sinovi DANILO, VLADIMIR, IVO, MILAN in BORIS, snahne NEVENKA, LEA, JEFINKA in VANDA, vnuki in vnujke NEVA, LJERKA, ZORAN, VESNA, POLONCA in MIHEC ter ostali sorodniki

Leopardova

ROLAND BERRY

SAPA

V skopih besedah je podal inšpektor Frogget poročilo. »Zdej me nikar nič ne vprašajte, šef, je zaključil, ničesar še ne vem, prav ničesar. Ne morem vam povedati niti tega, kakšen je mrlič. Doktor Walsham mi je dovolil pregledati žepe, drugega pa nič.«

»Zakaj neki?« je bil mali vrhovni inšpektor zares presenečen.

Frogget je skomignil z rameni. »Kaj jaz vem! Na mrliča je bil ljubosumen kot nevesta na svoj venček. Gotovo ima vzroke za to. Če vam je prav, bom stopil k doktorju Walshamu. Obdukcija bo najbrž kmalu opravljena.«

Crane je vstal. »Kar oba pojdiva! Bodite tako dobri in pokličite fotografa, da bomo napravili posnetke, brž ko bo obraz umit. Saj res, obraz! Frogget, mrlič nam ne more utiti, vi pa niste videti nič kaj čedni!«

»Za seboj imam naporno nočno službo!« je rekel Frogget in pomenljivo pogledal brezhibno oblečenega šefa.

Crane se je smehljaj. Vedel je, da je prišla njegova eleganca že v pregovor. »Dragi moj,« je rekel, »nismo samo stražniki, marveč tudi ljudje. Eno z drugim gre kar lepo skupaj. Stopite v kopalnico pod prho, hkrati pa se ostrižite. Menda vendar nečete biti takšni, kot je podčastnik Vanstone, kaj?«

»Ne, ne, to pa ne,« je zamrmral Frogget. Dolgi, suhi Vanstone mu je bil sicer kar všeč, cenil ga je kot izredno marljivega delavca, nikoli pa mu ni mogel odpustiti, da je bil vedno pošvedran in tak, kakor da bi oblečen spal. »Prav imate, šef,« je spravljivo spregovoril, »prhe in skodelice kave sem trenutno najbolj potreben. Čez deset minut pa bom nazaj.«

»Ze prav, Če je Vanstone že tu, naj takoj pride k meni, Tudi dežurnemu sem naročil.« Inšpektor Frogget je srečal podčastnika na stopnicah. Postrani ga je pogledal. »Pa ste res takšni, Vanstone,« je zabundal, »kakor da bi oblečeni spali.«

»Oblečen sem bil, spal pa nisem,« je odgovoril Vanstone. »Pozabil sem zaspati. Veste, zelo zanimivo knjigo sem čital.«

»Kaj ste? Čitali?« je bil Frogget presenečen. Vanstone je prikimal: »Knjigo o glistah.« Sicer tako redkobesedni podčastnik se je brž razgovoril. Na široko je začel razpredati svoje misli o koristnosti in uporabnosti deževnikov. »Vedeti morate, Frogget, da deževniki rahljajo zemljo. Brez deževnikov...«

»Mar bi raje čitali kaj o navadah sestradanih psov, ki se spravijo tudi nad mrliče,« mu je Frogget suho skočil v besedo. »Dajte mi mir z bedastimi pripovedmi o deževnikih in pojdite k šefu! Pokazal vam bom psa, da boste ob pogledu nanj izbuljili oči.«

»Ali imamo nov primer?« je spregovoril Vanstone z vsakdanje dolgočasnim glasom.

»Kaj neki drugadel? Mar ste mislili na star sira? Nemara se vam je zdelo, da bi šef rad videl vaše zmečkane hlače in kravato, ki je takšna, kot bi bila pletena iz konopca. Res je, Craneva eleganca mi gre na živce, toda če pogledam vas, spoznavam, da mi je stražnik z zlikanimi blačami in z najnovejšimi krikli mode na

sebi neprimerno ljubši.« Potem je pohitel po stopnicah.

Četr ure zatem je bil spet v šefovi pisarni. To pot je bil boljše volje. Kopel pod stražniško prho, britje in skodelica močne kave so ga spet spravile v red.

»Telefoniral sem na prosekuro,« je povedal Crane. »Doktor Walsham je bil tako rekoč pri kraju. Takoj bova šla tja.« Prijel je Froggeta pod pazduho in stopila sta iz sobe. »Walsham mi je sporočil, naj se pripraviva na presenečenje.«

Frogget se je na glas zasmejal. »Walsham ima rad skrivnosti,« je rekel. »Mene bi presenetilo kvečjemu to, če bi mrlič nenadoma spet oživel.«

Ko je potem Frogget slišal ugotovitve policijskega zdravnika, je bil vendarle tako presenečen, da je pozabil zapreti usta.

Doktor Walsham si je brisal roke, ko sta inšpektorja vstopila. »Smrt je nastopila okrog polnoči,« je začel, potem pa je odložil brisačo in stopil k mizi, kjer je imel zapiske. V roke je vzel list in ga pogledal, potem pa se je čez naočnike zazrl v oboja inšpektorja. »Tega moža je ubila s taco roparska zver.«

»Kaj?« sta vzkliknila Crane in Frogget v en glas.

»Vedel sem, da bosta presenečena,« se je zdravnik zadovoljno nasmehnil.

»To vendar ni mogoče! Kako neki bi zver...«

»Kako in zakaj,« to bosta vidva ugotovila,« je rekel zdravnik, »jaz vama sporočam samo dejstva. Smrt je nastopila zaradi udarca roparske zveri, pravzaprav zaradi dveh udarcev, ki sta bila vsak zase smrtna. Z enim udarcem je zdrbila žival lobanjo na temenu, kremplji so zrtvi raztrgali suknjico in se zarili globoko v tilnik. Drugi udarec je priletel na grlo in ga raztrgal. Tudi od grla se vlečejo globoke praske vse do ramena.«

Frogget je glasno dihnil. »To je nesmisel!« se ni mogel premagati. »Kremplji roparske zveri! Pozabili ste na psa, ki je bil pri mrliču. Ta je zaril zobe vanj!«

»Dajte, pomirite se, inšpektor!« je resno spregovoril zdravnik. »Med pasjimi krempljci in med kremplji roparske zveri je velikanska razlika. Konec koncev tudi jaz nisem popolnoma zelen in vem, kaj pravim! Če rečem, da je smrt nastopila zaradi udarca, ki ga je zadala roparska zver s svojo šapo, potem to ni tvegana trditve, temveč dejstvo!«

»Frogget vas ni hotel žaliti,« ju je miril višji inšpektor. »Prav gotovo zveni vsa ta reč povsem neverjetno. Če bi naša kakšna roparska zver iz cikrusa ali iz živalskega vrta, bi mi to vendar vedeli.«

»Nisem trdil, da je zadala udarec živa roparska zver,« je suho pripomnil zdravnik.

»Ah, glej no!« je zategnil višji inšpektor.

Doktor Walsham je prikimal. »Zdej smo že nekoliko bliže, Crane... Meni ni treba biti v skrbeh za to, kako gotovo vi razvozlati vso to zadevo. Precej besede bodo imeli kemiki. V raztrganem grlu sem našel nekaj dlak, kemiki bodo ugotovili, katera žival je oplazila mrliča s svojo šapo. Nikakor pa to niso pasje koccine. Pes, veste, takle mešanček je bil, ulični šopek jim pravijo ponekod, ni imel v želodcu nič drugega kot kri. Stražnik se je motil, ko je trdil, da je sestradana žival popadala mrliča. Temu bi se tudi jaz zelo čudil. Psa je privabil vonj po sveži krvi. To pomeni, da je prišel na kraj zločina kmalu po umoru. Da je umor, ni nobenega dvoma. Ne sreča ne pride v poštev.«

»Ali ste pri mrliču našli še kaj, doktor?« je zanimalo višjega inšpektorja.

KINO »SLOGA«

Ameriški barvni film »Sin Ali Babe«

KINO »VIČA«

Ameriški film »Spremeni skrb v veselje«

KINO »UNION«: amer. barvni film »V srcu mladih«

LETNI KINO »BEZIGRAD«: jugoslov. film »Hanka«

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film »Steza slonov«

KINO »ŠISKA«

Poljski film »Frederic Chopin«

Vesti iz Maribora

DEŽURNA LEKARNA
Ponedeljek, 1. julija 1957 lekarna »Planinka«

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Ponedeljek, 1. julija ob 20: Vercors-Vincenti »Gaspar Diaz«

Umetnostna galerija: V zgornjih prostorih galerije razstava švicarskega lepaka in razstava arhitekture področja zaliva San Franciska

Poročili so se: Gerhard Ferik, 18 let, soboslikar in pleskar - Eleonora Bohak, 24 let, adjustirka

RUDNIKI PREMOGA »TITO« - BANOVČI obveščajo vse delavce in uslužbence
podjetja, ki niso več v delovnem razmerju, imajo pa pravico do deleža pri končni razdelitvi presežka plačnega sklada

Vido; Terezija Novak, 36 let, bolničarka - Emilijana; Ivana Svajger, 25 let, tkalka - Antona; Ljudmila Seneković, 28 let, gospodinja

CELJSKO GLEDALIŠČE
Torek, 2. jul. ob 20. Prežihov Voranc: »Pernjakovi«

Opozarjamo abonente, da je rok za vplačilo abonmaja že potekel

KINO »UNTON«: angleški film »Velika ura«

»DELAVSKI DOM«: ameriški barvni film »Pekel pod ničlo«

DRORNI OGLASI
SPREJMEMO V SLUŽBO šoferje C in D kategorije za servis in promet; visokovoltilcirane mehanike

KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA TOLMIN
razpisuje
na podlagi 95. člena statuta občine Tolmin naslednja delovna mesta v upravnih organih občinskega ljudskega odbora:
pomožni uslužbenec v registraturi
referent za gradbene in komunalne zadeve
referent za delo
referent za plan

Vojna pošta 7788/1 Meljine (BOKA KOTORSKA)
razpisuje
ustno javno licitacijo za generalni remont
28 različnih strojev (stružnik, rezkalnih strojev, brusilnih in skobeljnih strojev ter drugih) za proračunsko vsoto približno 8.500.000 din

RADIO LJUBLJANA

Sporod za ponedeljek, 1. julija 1957
5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pisan glasbeni sporod) - 6.30 do 6.40 Reklame - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 7.00-7.40 Zabavni zvoki - vmes ob 7.30-7.40 Mladim poslušalcem o poptičnicah - 8.05 Jutranihi divertimento - 8.50 Utrinski iz literaturo - Pšenično klasje sanja zlate sanje - 9.20 Za vsakogar nekaj lahke in zabavne glasbe - 10.10 Obisk pri Franzu Schubertu - 11.00 Vsak eno... (Pisana vrsta slovenskih narodnih pesmi - 11.25 20 minut s triom Dorka Skoberneta - 11.45 Mladinska povest v nadaljevanjih - Anton Staničič: Mali morski ropar - VII. - 12.00 Opoldanski koncertni sporod - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v juliju - 12.40 Vrtiljak melodij - 13.15 Slovenske skladbe igra na harmoniko Avgust Stanko - 13.30 Z glasbo v dobro voljo - 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Zvezde iz operetnega neba - 15.00 V svetu opernih melodij - 17.10 Zabavna in pesna glasba na točnem traku - 18.00 Kulturni pregled - 19.15 Narodne in domače viže - 18.40 Mladinska oddaja - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Simfonični koncert Orkestra radia Beograd - 22.15 Domači ansambli v plesnem ritmu - 23.00 do 23.15 in 23.30 do 24.00 Oddaja za tujino (prenos iz Zagreba)

II. program
14.00 V glasbi po svetu - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila - 15.25-16.00 Zbori in solisti

POZOR!
OBVEŠČAMO VSE NAŠE CENJENE POSLOVNE PRIJATELJE, DA NAŠE PODJETJE ZARADI KOLEKTIVNEGA LETNEGA DOPUSTA OD 8. DO 29. JULIJA 1957 NE BO POSLOVALO S STRANKAMI, NITI NE BO ODPREMLJALO IN PREVZEMALO BLAGA V TEM CASU.
BOROVO

Javna licitacija
Tovarne celuloze in papirja Videm-Krško
Na podlagi 1. člena Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena Pravilnika o postopku pri javni pisemni licitaciji za oddajo gradbenih del (Uradni list FLRJ, št. 13/57)
RAZPISUJE
TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM-KRŠKO
prvo javno pisemno licitacijo
za oddajo gradbenih in obrtniških del na objektu črpališče na Savi, v Videm-Krškem
Licitacija bo dne 25. julija 1957 ob 10. uri v sobi št. 24 uprave tovarne
Predračunska vsota za popolno dovršitev znaša 19.766.690 dinarjev. Rok za izvršitev vseh del na celotnem objektu je 28. februar 1958. Višina varščine znaša 1% od predračunske vsote in se mora položiti po veljavnih predpisih. Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi Pravilnika o postopku pri javni pisemni licitaciji za oddajo gradbenih del (Uradni list FLRJ, št. 13/57)
PONUDBE BOMO SPREJEMALI DO 25. JULIJA 1957 DO 10. URE V PROSTORIH TAJNISTVA TOVARNE.
Tehnična dokumentacija bo interesentom na razpolago od 1. julija 1957 dalje dnevno od 9. do 12. ure v upravi tovarne proti položilni kavejci 10.000 dinarjev za izvod.
2191 TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

Ljudje namesto POSKUSNIH ZAJCEV

Pred poletom v vesoljstvo. Preplah v milanskem plavalnem bazenu

- V milanskem plavalnem bazenu »Cozzi« je bil pred kratkim preplah. Sportniki so prestrašeni opazovali, kako je nekaj ljudi prineslo miadeniča, ki je imel prevezane oči,
- roke in noge, ter ga vrgel v globoki bazen. Plavalci so hoteli obvestiti policijo, vendar jim je to preprečil, kakor so pozneje izvedeli, ravnatelj fiziološkega laboratorija na milanski univerzi. Pri vsej zadevi je šlo za poskus!
- Vsekakor zelo neprijeten poskus...

Nesrečna žrtev je bil tokrat eden izmed 35 študentov, ki so se prostovoljno javili, da bi z njimi napravili nekaj skrajno nevarnih poskusov. Ko so fanta naposled potegnili iz vode, so vsi navzoči izvedeli, da izgubi človek v takem primeru sieherni občutek za prostor in da sploh ne more razlikovati smeri svojega gibanja. Poskus je potrdil domnevo: mučenje torej ni bilo zaman. Največ koristi od tega bodo imeli osvajači vesolja!

Profesor Margaria, ki je vodja že omenjenega fiziološkega labo-

ratorija, si je zastavil nalogo, proučiti možnosti tako imenovane »vsemirske medicine«, ki utegne biti že v prihodnjih dvajsetih ali tridesetih letih neprecenljivega pomena. Italijanski znanstvenik skuša v svojem laboratoriju prekritično proučiti vse fiziološke težave, ki jih bodo morda že v kratkem morali prestopiti tisti ljudje, če se bodo odpravili na pot po vsemirju. Poglavitna naloga pa je, da bi natančno spoznali, kje so meje vzdržljivosti človeškega organizma.

Da bi to ugotovil, uporablja prof. Margaria različne metode in dela v svojem laboratoriju razne poskuse; tako preizkuša injekcije slovitega indijskega strupa »kurare«, hkrati pa izpostavlja človeške »poskusne zajce« v posebne komore, kjer temperatura v zelo kratkem času pada od plus 50 do minus 10 stopinj Celzija. Naposled gredo v to vrsto še zgoraj omenjeni poskusi metanja v vodo in podobne reči. Kot sredstva za »mučenje« uporabljajo navadna dvokolesa, ki jih morajo prostovoljne žrtve vrteti, toliko časa, da padejo v nezavest, imajo pa tudi premične trakove za tek in še več podobnih priprav.

Prof. Margaria je izjavil, da na osnovi dosedanjih izkušenj ni

absolutne izčrpanosti človeškega organizma. Telesno izčrpanost praviloma vselej povzroča pomanjkanje spanja, podhranjenost ali podobni razlogi. Kakšni so ti podobni razlogi, hoče prof. Margaria dognati s svojimi raziskavami. Baje bo to neprecenljivega pomena za tiste, ki se bodo v bližnji ali daljni prihodnosti odpravili na obisk v vesolje.

Da so živali in otroci pogosto udeleženi prijetelj, kaže tudi gornji posnetek nekega švicarskega fotomaterja. Deček iz mesta in kobilček z dežele sta kmalu sklenila razigrano prijateljsko zvezo

Arheološka odkritja na Cipru

Na hribu nad pristaniščem Palos na Cipru so pred kratkim odkopali starodavno bizantinsko trdnjavo. Strokovnjaki menijo o tem utrjenem gradu, da je obsta-

ja in keramike iz časov dinastije Lusignan ter številne predmete, ki so bili last križarskih vitezov. Vse to dokazuje, da je trdnjavo v resnici uničil potres leta 1222.

Po mnenju strokovnjakov je največjega pomena pri tem odkritju to, da so ruševine zanimiv spomenik vojaške arhitekture iz križarskih časov. Zdaj si prizadevajo, da bi odkopali celotno trdnjavo; doslej so spravili izpod zemlje le 40 stebrov. Čeprav vsi pričakujejo, da bodo našli še mnogo podobnih stebrov, je dal oddelek za starine najdbi že zdaj ime »trdnjava štiridesetih stebrov«.

Na tisoče ljudi je moralo zaradi poplav v Padski nižini zapustiti domove. Pri Vendraminu je Pad podl obrambne nasipe, vode so zalile gosto naseljeno in dobro obdelano ravnino. Škoda znaša po površnih ocenah težke milijarde lir

Po rokah 300 km daleč

Avstrijec Wasserberger iz Salzburga je sklenil stavo, da bo prehodil na rokah 300 km dolgo pot. Pravi, da bo prišel iz Salzburga na Dunaj v štirih mesecih. Med potjo bo zbiral prostovoljne prispevke, s katerimi bo ustanovil poseben zavod za vzgojo duševno zaostalih deklet in fantov.

jal že za vlade angleškega kralja Riharda Levjesrčnega. Angleži so to trdnjavo osvojili leta 1191, torej v času križarskih vojn. V sporočilu oddelka za starine na Cipru je rečeno, da velja to odkritje za eno najpomembnejših arheoloških najdb v minulih nekaj letih.

Trdnjavo so odkrili med ruševinami zgradb iz prejšnjih zgodovinskih razdobj. Arheologi domnevajo, da so te utrdbe propadle ob arabskem vdoru na Ciper (nekako sredi sedmega stoletja) in da so to trdnjavo zgradili Bizantinci. Leta 1222 je bil na Cipru hud potres, ki je do temeljev porušil tako trdnjavo kakor tudi pristanišče Palos.

V že omenjenem sporočilu je rečeno, da je velik del tako imenovanega zunanega obrambnega zidu padel »ploskoma« na zemljo, pod njim pa so našli okostje prašiča, ki ga je zasulo. Iz ruševin so izbrskali precej kovanega denar-

Od zunaj je mogoče montirati motor do 30 KM na tale zložljivi gumijasti čoln, izum angleškega mornariškega kapitana, ki pravi, da se bo njegov čoln obnesel zlasti za izlete ob obali in za športne potapljače

Tri sto dvojčkov in dvojčic iz Anglije, Nemčije, Belgije in Nizozemske se je zbralo pred dnevi na svetovnem kongresu v holandskem Eindhovenu. Posnetek kaže nemški udeleženci nenavadnega zborovanja, ki mu je dalo podjetje Philips na razpolago svojo jubilejno dvorano

Črna trgovina z otroki

V ZDA so ljudje in celo posebna »društva« za nakup in prodajo otrok, ki jih pošiljajo predosem zakonskim parom brez naraščaja. Tako so pred tremi leti odkrili v Texasu žensko, ki je bila upravnica nekega »zdravstvenega doma«, pa se je ukvarjala s takšnimi posli. V svoj dom je sprejemala zgolj mlada, neporočena in nepreskrbljena noseča dekleta. Takoj po prihodu dekleta je prišel na obisk kak zakonski par, ki je želel posvojiti otroka. Pogodba je bila večinoma kaj kmalu sklenjena. Dekle so poslali v porodnišnico in jo tam prijavili z imenom in osebnimi podatki ženske, ki je potem od nje prevzela otroka.

Postopek je bil torej razmeroma preprost, razen ponarejanja listin seveda. Za vsakega tako preprodanega otroka je dobi-

la upravna okoli pol milijona dolarjev. Za ZDA je to sicer razmeroma nizka cena, vendar je treba upoštevati, da je delala precej na debelo...

V zadnjem času so opazili, da delujejo posredniki bolj organizirano. Posebni agenti iščejo dekleta, ki pričakujejo otroke, se seznanjajo z njimi, sklenejo prijateljstvo in jim ponudijo pomoč. Po naključju pozna seveda kakšnega »dobrega človeka«, ki bi vzel deklet brezplačno na stanovanje in hrano. Dekle seveda brž nasede in odpotuje v tak zdravstveni dom, tam pa jo kaj kmalu nagovorijo, naj prepusti svojega bodočega otroka »dobri družini«. Seveda proti lepi odškodnini.

Po doslej zbranih podatkih je dalo okoli 20.000 neporočenih deklet svoje otroke v »črno trgovino«. Cena za tako kupljenega

otroka se vrti od enega do dveh milijonov dolarjev, otroci s posebno »modrimi očmi in z angeljskim nasmeškom« pa so bili prodani celo za sedem milijonov. Od tega je treba odšteti stroške za porod in majhen delež, ki ga dobi mati, vse drugo pa gre v posrednikov žep. Nekateri med njimi so opravljali svoj poklic celo samo po telefonu in so tako pogosto v nekaj minutah zaslužili milijonske vsote.

Primerov ne bomo posebej naštevali, omenimo naj le, da je ta nenavadna trgovina v eni najbolj civiliziranih držav že tako razširjena, da se z njo prav resno ukvarjajo različni državni uradi, ki pripravljajo poseben zakon. Z njim nameravajo v prihodnje onemogočiti vso to dobičkonosno trgovino, ki je v bistvu globoko nemoralna, čeprav je pogosto odeta v zlagani plašč dvoilne človekoljubnosti in pomoči v nesreči. Seveda velja omeniti tudi to, da so številni primeri, zlasti tisti, ki so o njih razpravljali na velikih sodnih obravnavah, zbudili neznanško ogorčenje ameriške javnosti, ki prav tako zahteva čimprejšnji sprejem že omenjenega zakona.

Za dobro voljo

IZ ZIVALSKEGA VRTA

Neki italijanski list je objavil zanimiv razgovor iz milanskega živalskega vrta. Čuvaj je kazal občinstvu slona in pripovedoval: »To je zelo pametna in močna žival, saj lahko dela za dvajset ljudi.«

Pa se je oglašil nekdo iz občinstva: »Rad verjamem, da je slon močan, pameten pa prav gotovo ni, če dela za 20 ljudi.«

HAGENAUER ERNST

PEK JE OD SLUZIL

Zapori v Wolu so bili zelo priljubljeni, ker je ravnatelj jetnišnice spoznal, da se človek, ki so ga ujeli pri kakem kaznivem dejanju, pač ni mogel upirati skušnjavam življenja tako dobro kot tisti, ki hodijo vsak dan isto pot za kozarčkom žganja. Zato je poskrbel za telesni in duševni blagor svojih gojencev. Za urjenje duha so bila tedenska predavanja, pri katerih so vsi zaporniki s tremi pazniki vred zadovoljno dremali. Samo direktor ni smel spati, ker je moral skrbeti za moralo. Za telesni blagor jetnikov pa je ravnatelj poskrbel s palico in s hrano. Sam je rad jedel pogosto in dobro, zato tudi svojim »otrokom« ni odrekal te pravice.

Specialiteta zaporov v Wolu je bil kruh, lepo zlato zapečen in pripravljen iz izvrstne moke, tako da zaporniki že zaradi kruha niso mislili na beg. Ravnatelj je seveda poskrbel, da pri morebitnih inspekcijah ni nihče opazil tistih lepih hlebcov. Pekel jih je Mit Čit. Tri leta so mu bili odmerili, ker je prodal most čez trško reko kot staro železo. Mostu ni nihče pogrešal vse do tistega dne, ko se je deželni glavar nameraval peljati čezenj. Ko so iskali most, so našli Mita. V ječi se je mož potem spomnil svoje pekovske obrti in je postal najboljši pek, kar jih je kdaj sedelo za zapahli.

Bližal se je čas, ko bi moral Mit spet v civil. Ravnatelj je ves zaskrbljen mislil na trenutek, ko bo moral Mito podpisati odpustnico. Globoko zamišljen je ugriznil v zlato zapečeni hlebec, ki ga je bil pripravil Mit, in gledal skozi okno kaznjence, ki so na dvorišču posedali v skupinah in

pletli iz protja ptičje kletke. »Nekako moram urediti to reč,« je rekel ravnatelj bivšemu jetniku, ki je opravljal v zaporu pazniška in služabniška dela. »Pokliči Mita!«

»No, dragi Mit, zdaj boš pa prost,« je rekel ravnatelj, ko je vstopil najboljši vseh pekov. »Vidim, jetniško obleko si že odložil. Upam, da ne boš nikoli več zašel na stranpot. Spominjaj se lepih reči, ki sem vam jih pripovedoval vsak petek in...« Ravnatelj se je odkašljajal. »Tule imaš odpustnico in še nekaj za na pot.« Iz napete listnice je vzel majhen bankovec in mu ga dal.

Nenadoma ga je prešinila svetla misel. Se malce je odprl listnico, da je Mit videl modrikastozelene bankovce, da si jih je lahko dobera ogledal. Potem je položil listnico v široko odprt predal.

»Dobro se imej, dragi Mit,« je ravnatelj prijazno potrepil bivšega jetnika po ramenu, odšel iz sobe in pokimal tudi Mitovemu spremljevalcu, naj gre z njim. Zunanaj ni več mogel skriti razburjenja. »Če bo zdajle vzel listnico,« je rekel pazniku, »ga bomo zalotili pri kaznivem dejanju in bo spet zaprt. Pa bomo imeli dobrega peka. Razumeš?«

Paznik je hlastal za zrakom in občudovaje gledal svojega šefa, ki je nadaljeval: »Saj mu je tu mnogo bolje kot zunaj v hudobnem svetu.« Potem je direktor pogledal na uro in počasi odprl vrata v svojo pisarno. Soba je bila prazna. V skoku se je ravnatelj pognal k predalu. En sam pogled: listnice ni več bilo tam. Skočil je k oknu.

»Primité Mita!« je zavpil iz vsega grla, ob njegovem povelju pa je nastal na dvorišču nepopisen hrušč. Prekrižanih rok je stal ravnatelj jetnišnice za svojo pisalno mizo, ko so Mita pripeljali predenj. »To je torej pri tebi pot čednosti, o kateri sem vam toliko pripovedoval!« je zavpil »Mar sem ti to naročal vsak petek?«

Mit je stal pred pisalno mizo in ni vedel, kam naj dene roke, kam naj pogleda. Prestopal se je in v zadregi mečkal čepico.

»Se preden si ugledal vaško stezo, si spet kradel!« je zavpil ravnatelj, ki je do bro zaigral sveto jezo. Ves plah je gledal Mit okoli sebe in zajecjal: »Pošten človek hočem postati, ljudem bom pekeli dober kruh!«

»Saj ga boš, toda pri nas, v ječi,« je nadaljeval ravnatelj, ki se mu je v glasu poznalo zadovoljstvo. »Saj nisi vreden, da bi užival svobodo! Kje je listnica?«

»Kakšna listnica?« je zajecjal Mit.

»Tista, ki je bila tule v predalu!«

»Ah, tale,« se je Mit oddahnil. »Veste, predal je bil odprt, listnico bi lahko kdo ukradel, zato sem jo porinil globlje noter.« Stopil je k pisalni mizi in potegnil predal do konca. Prav v kotu je ležala napeta črna listnica.

Ravnatelj se je zataknilo v grlu. »Lahko greš,« je tiho spregovoril in vzel iz listnice še en bankovec, ki je bil to pot občutno večji. »To naj ti bo zato, ker smo te po krivem obdolžili.« Mit pa se je petkrat globoko priklonil, preden je s hrbtom sunil v vrata.

»Marijin novi prijatelj pa je menda zelo varčen: pravkar je ustrnil luč...«

Kiparjeva smola.

»Ali je najin sinček res že enajst tednov star? Neverjetno, kako hitro mine čas!«

»Marijin novi prijatelj pa je menda zelo varčen: pravkar je ustrnil luč...«

Drobne ZANIMIVOSTI

NAJSTAREJSE OKOSTJE
Na arheološkem kongresu v Pekingu je poročal antropolog Vo ju Kang, da je pripadalo človeško okostje, ki so ga našli v Čejadu, 50-letni ženski, ki je živele pred približno 80.000 leti. V tem primeru bi torej šlo za najstarejši znani človeški fosil.

UGODNOST ZA KAZNJENCE
Kalifornijski senat je sprejel datum, po katerem se kaznjencem skrajša kazni pri vsakem prostovoljnem dejanju krivi za pet dni. Kaznjenci smejo dati tri samo vsake tri mesece.

JAPONSKA SONČNA PEC
Neki japonski tehnik je izdelal majhno, zelo praktično sončno peč, ki o njej menijo zastopniki japonske industrije, da bo uspešno nadomestila peči na drva in premog. Ta peč zbira in izkorišča toploto sončnih žarkov in daje dovolj vročine tudi za kuhinjo.

NEENAVADNA PROSNJA
Etiopski veleposlanik v Bonnu je imel pred dnevi čuden obisk: pred njim se je postavil na zadnje tace dresiran lev, ki je imel v zobeh pisno prošnjo, naj mu iz domače dežele, torej iz Etiopije, pošljejo življenjsko družico.

Birokratski konjiček

Uprava italijanskega trgovskega ladjevja je razpisala v Uradnem listu nekaj službenih mest za inženirje. Kandidati bi morali imeti vsaj petletno strokovno prakso. Razen tega je rečeno v razpisu, da mora biti vsak kandidat star vsaj 18 let.

Zdaj se bralci presenečeni vprašujejo, kaj si mornariška birokracija pravzaprav predstavlja pod pojmom osemnajstletnika, ki bi moral biti že pet let inženir. Osemnajstletni kandidat bi moral poprej opravljati svoje delo pet let, prav toliko časa bi sedel na fakultetnih klopeh in bi torej moral z osmimi leti opraviti zrelostni izpit na gimnaziju. Po tem razpisu bi moral kandidat imeti že ob rojstvu za seboj osnovno šolo.

Na industrijski razstavi v Hannoverju so pokazali nov nemški patent: na telefon priključen magnetofon se javi v primeru, če telefonskega naročnika ni doma. Seveda mora ta pred odhodom posneti svoje obvestilo, tisti, ki mu ima kaj sporočiti, pa nemočno govori in telefonski magnetofon posname njegovo naročilo